OBČASNÍK O ŽIVOTE V OBCI **HÁJ**

HÁJSKY hlásnik

IV. ročník
Číslo 1– 2/2018

Úvodné slovo STAROSTKY

Vážení spoluobčania a priatelia našej obce!

Držíte v rukách prvé tohtoročné číslo našich novín. Zmenili sme termín ich vydania a namiesto apríla sme zvolili letné číslo. Čas tak rýchlo plynie, že človek si ani neuvedomuje periodicitu niektorých udalostí vo svojom žití, nedá sa spomaliť, ani zrýchliť. Minúta plynie za minútou. Čas je proste neúprosný a prináša osudové zmeny a udalosti každému človeku.

Jar ubehla akosi rýchlo a znovu je tu leto. Veru, nie je tomu tak dávno, čo sme sa s ním lúčili a už je tu opäť. Pripadá mi to, akoby to bolo včera. Za sebou máme prvé letné dni počas ktorých už dozreli prvé záhradné plody – jahody i čerešne. V noci môžeme pozorovať magické svetielka svätojánskych mušiek. Energiu nám dodávajú slnečné lúče, veď slnko je zdrojom vitamínu E, ktorý je po dlhých zimných mesiacoch pre naše telo žiadaným životabudičom. Skončil sa školský rok, rok plný starostí i radostí, aspoň pre rodičov školopovinných detí. Nastal čas zhodnotenia, deti priniesli domov vysvedčenie, opustia lavice na celé dva mesiace. Prváčikovia sa stali gramotnými, naučili sa písať, čítať, počítať. Niektoré deti ukončili predprimárnu výchovu a stali sa plnohodnotnými budúcimi prvákmi. Posedením v našich upravených záhradách a dvoroch si môžeme všetci dopriať luxus, ktorý nám ponúkajú v dnešnej hektickej dobe vzácne stretnutia s rodinou a priateľmi. Taktiež netreba zabúdať ani na pohyb, veď leto je pre najrôznejšie športové aktivity i turistiku ako stvorené. Nuž a v neposlednom rade sú nadchádzajúce mesiace i časom prázdnin a dovoleniek. Mnohí z Vás už majú premyslené destinácie, kde si pôjdu oddýchnuť a zregenerovať svoje sily, niektorí sa ešte len rozhodujú kam, a či vôbec pôjdu na dovolenku a poniektorí sa chystajú svoje osobné voľno využiť doma. Pracovne. Dokončiť veci, ktoré nestihli urobiť v priebehu roka, alebo pracovať na svojich záhradách. Aj to je pre niektorých ľudí relax, pri ktorom si môžu oddýchnuť. Ešte plná pozitívnych emócií z predchádzajúcich riadkov však musím načrieť aj do iného súdka. Na jednej strane vylepšujeme obec, či už čistením koryta potoka, výsadbou a udržiavaním zelene, vykášaním trávy a krovín v blízkosti komunikácií a pod., na druhej strane si budujeme pod sebou časovanú bombu v podobe znečisťovania životného prostredia. Táto téma už pravidelne rezonuje nielen na zasadnutiach OZ, na stránkach obecných novín, ale aj v bežnom živote. V rámci prevencie sme osadili v najkritickejších lokalitách fotopasce, no zdá sa, že niektorí obyvatelia si neuvedomujú vážnosť situácie. Tam, kde sme čierne skládky zlikvidovali a prostredníctvom spomínanej techniky zamedzili ich novému vzniku, v iných lokalitách zasa boli vytvorené nanovo. Rovnakým problémom je aj znečisťovanie samotnej obce špakmi, plechovkami z piva, obalmi z džúsov či sladkostí. Nie nadarmo sa hovorí „V akom prostredí žiješ, taký človek si!“ Som presvedčená, že celý tento neporiadok sa týka každého z nás. Vstúpme si do svedomia a spýtajme sa sami seba: „Čo som urobil preto, aby príroda nedoplácala na bezohľadný hazard človeka?“

Vaša starostka

Vážení spoluobčania!
Máme tu leto.

Vám všetkým želám, aby ste toto obdobie prežili čo najlepšie a najefektívnejšie. Prajem Vám všetkým, aby ste sa uvoľnili od každodenných stresov a náhlenia, aby ste si užili každú minútku svojho voľného času a zregenerovali zdravie. Pre naše deti nastal „prázdninový čas" – čas hier, oddychu, ale žiaľ i nástrah. Želám im, aby si oddýchli od školských lavíc, užívali si teplých lúčov slniečka, ale hlavne, aby neriskovali svoje zdravie a životy. Čakajú ich dva mesiace voľna a rôznych dobrodružstiev a aj Obecný úrad si pre ne prichystal prázdninové prekvapenie. Želám nielen deťom, ale aj nám dospelým, pekné leto bez úpalov a nehôd i živelných pohrôm. Využime obdobie sladkého ničnerobenia, či kľudnejšieho režimu umne a rozvážne, aby sme sa v septembri všetci zišli v školách, na pracoviskách, ale hlavne na „ulici" živí, zdraví a s úsmevom na tvári. Veď ten úsmev pre človeka tak veľa znamená, pôsobí hrejivo a uspokojujúco. Možno ten, kto v srdci nosí veľkú ťarchu a hlavu má plnú problémov a starostí, potrebuje práve milý pohľad a úsmev človeka. Krásne leto!

P.S. Ak niekto z našich čitateľov zažije na dovolenke, alebo cez prázdniny niečo naozaj zaujímavé a napíše nám, radi zverejníme jeho zážitky.

Leto je, keď slnko svieti,
keď sa tešia všetky deti,
keď na lúke kvitnú kvety,
na ruku ti motýľ zletí.
Leto je, keď biele mraky,
po oblohe letia v diaľky,
keď nad hlavou čajka letí,
keď pri vode dobre je ti.
Leto je, keď pri mori,
užiješ si do vôli,
keď ťa ráno mamička,
oblečie len do trička.

Z ČINNOSTI JEDNOTY DÔCHODCOV SLOVENSKA V HÁJI

Okresná prehliadka spevu a tanca 11.4.2018 po prvý krát priviedla do našej obce viac ako 120 seniorov Turca. Cieľom stretnutia bolo pozrieť si v príjemnej atmosfére vystúpenie speváckych súborov z jednotlivých základných organizácií. Prehliadky sa zúčastnilo päť súborov a to z Malého Čepčína, Slovenského Pravna, Dubového, Turčianskych Teplíc a Hája. Našu organizáciu zastupovali p. Blažena Budiská, p. Ľubomír Gajdoš, na akordeóne ich sprevádzala Mgr. Katarína Hanková. Na úvod prehliadky seniorov pozdravil veľmi pekným pásmom folklórny súbor Lúčik z Turčianskych Teplíc, ktorý svojim programom nielen u nás, ale aj vo svete prezentujú zvyky a obyčaje Turca. Vystúpením pripravil príjemnú atmosféru pre všetkých súťažiacich. Všetkých účastníkov privítala p. Elena Schérerová, predsedníčka OO JDS v Turč. Tepliciach. Milým slovom sa prihovorila a pozdravila seniorov pani Erika Herčúthová, starostka našej obce. Potom už nasledovali vystúpenia jednotlivých speváckych súborov. V takmer rodinnej atmosfére sa všetkým dobre spievalo, pretože k jednotlivým súborom sa zborovo pridali členovia ostatných súborov a organizácií sediacich za prestretými stolmi, kde nechýbali chutné zákusky , ktoré napiekli naše členky a kávička. Hoci sa do súťaže nezapojili seniori z Jasenova, Jazernice a Bodorovej prišli súťažiacich povzbudiť a zabaviť sa. Každá pieseň vyvolávala v sále silné emócie. Nie nadarmo sa hovorí, že pieseň je most, ktorý spája ľudí z rôznych brehov, je prístav ktorý zaháňa smútok a starosti, je loďkou, ktorá kolíše srdce i dušu. Preto pieseň milujeme v každej podobe. Po ukončení prehliadky sála kultúrneho domu neutíchla. Bol čas obeda a podávania chutného guláša, ktorý navarili naši chlapi. Do tanca a na počúvanie nám hral pán Ján Škorvánek , starosta obce Jasenovo. Dobrá zábava pokračovala do odpoludňajších hodín.

Za veľmi dobré zvládnutie akcie patrí úprimné poďakovanie všetkým členom základnej organizácie.

Samuel Budiský preberá titul Zaslúžilý člen DPO SR z rúk prezidenta DPO SR Pavla Ceľucha.

HÁJSKY DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR MÁ VO SVOJICH RADOCH ĎALŠIEHO NOSITEĽA TITULU ZASLÚŽILÝ ČLEN DPO SR

Dňa 24. apríla 2018 sa v Dome odborov v Žiline konalo slávnostné odovzdávanie najvyššieho vyznamenania DPO SR - titulu Zaslúžilý člen DPO SR, ktoré si ocenení prevzali z rúk prezidenta dobrovoľnej požiarnej ochrany Pavla Ceľucha. Hesla „Pomáhať a chrániť" sa držia viaceré orgány, medzi nimi aj Dobrovoľná požiarna ochrana Slovenskej republiky. Dalo by sa povedať, že práve ochrana životov a zdravia je najdôležitejším poslaním štátu a celej spoločnosti. DPO SR sa neustále snaží o vznik, vývoj a udržiavanie dobrovoľného hasičstva, a to práve aj vďaka 2 357 dobrovoľným hasičským zborom na Slovensku. Tie sú tvorené približne až 90 000 členmi, ktorí svoju prácu vykonávajú so cťou.

Slávnostné fanfáry a hasičská hymna otvorili výnimočný akt odovzdávania titulov Zaslúžilý člen DPO SR. Toto najvyššie vyznamenanie je udeľované od roku 1983 a v samostatnej Slovenskej republike od roku 1994. Slávnostný akt zahájil svojím vystúpením generálny sekretár DPO SR Vendelín Horváth, ktorý vo svojom príhovore privítal všetkých ocenených, ich rodinných príslušníkov, funkcionárov DPO, ako aj Pavla Ceľucha - prezidenta DPO SR. Po jeho vystúpení nasledovalo samotné oceňovanie členov, ktorí si po vypočutí svojho životopisu a podpísaní sa do Knihy Zaslúžilých členov na rok 2018 prevzali z rúk prezidenta DPO SR toto najvyššie ocenenie. Medzi 64 ocenenými nechýbal ani dlhoročný člen DHZ Háj pán Samuel Budiský, ktorý si právom zaslúži nosiť spomínané ocenenie za jeho príkladnú a obetavú prácu v zbore. Na akte ho sprevádzala dcéra a manželka, ktorá ho celý čas podporuje v práci v zbore, starostka obce Erika Hercúthová, veliteľ DHZ Háj Adam Pádej, ako aj tajomník DHZ Háj Jozef Weis. V záverečnom príhovore generálny sekretár DPO SR Vendelín Horváth vyslovil presvedčenie, že najvyššie ocenenie DPO SR sa dostalo do správnych

Ocenení hasiči z nášho okresu spolu so svojím doprovodom.

rúk. Poprosil prítomných ocenených, pokiaľ im to zdravotné a fyzické možnosti dovolia, aby aj naďalej pomáhali pri plnení úloh, ktoré DPO SR realizuje a zaželal im pevné zdravie, vnútornú pohodu a spokojnosť z vykonanej práce. Hymna Slovenskej republiky a spoločné fotografovanie nových držiteľov titulu zaslúžilý člen DPO SR ukončilo tento slávnostný akt.

Jarné upratovanie aj v Háji

HÁJANI SA PO ZIME ROZHODLI UPRATAŤ SVOJE OKOLIE. ZAČALI PRI VODNOM RIGOLE A SKONČILI PRI BUNKRI. PRIBLIŽNE 23 VRIEC NAJRÔZNEJŠIEHO ODPADU VYZBIERALI NAŠI SENIORI A SPOMÍNANÉ MIESTO, KTORÉ JE VYHĽADÁVANÉ PRE ODDYCH A RELAX VYČISTILI OD NEPORIADKU.

Prvé jarné lúče prebudili prírodu k životu a postupne po zime sa odhaľovali miesta, ktoré boli skryté. Nie vždy však jar pripraví príjemný pohľad na naše okolie. Okrem farebných kvetov, odkryli aj množstvo odpadkov v okolí našej obce. Tento pohľad nenechal ľahostajných členov ZO JDS v Háji. Preto sa 24.4.2018 štrnásť členov stretlo pri moste v smere na Čremošné a čistili od plastov, skla a ostatného odpadu okraj obce. Postupne vyčistili priestor pozdĺž vodného rigolu od vodojemu a skončili pri okolí bunkra. Toto priestranstvo znečisťujú aj návštevníci, ktorí k bunkru prichádzajú opekať a odpad si nezlikvidujú . Pritom stačí tak málo. Odniesť a zlikvidovať odpad tam, kde sa má a nie po okolí obce. Veľmi by pomohlo, keby sme všetci boli trošku viac uvedomelí, viac si všímali prostredie, v ktorom žijeme, pretože všetko sa dá, keď sa chce - aj mať krajšiu a čistejšiu obec.

Hájski seniori vyčistili od neporiadku vyhľadávané miesto pre oddych a relax na Strážnej.

Ani tento rok nesmelo chýbať spoločné fotografovanie fašiangovníkov.

UŽ SA FAŠIANG KRÁTI, UŽ SA NENAVRÁTI

Kedysi boli fašiangové zvyky očakávanou udalosťou roka. Bola to nielen predzvesť jari, ale predovšetkým posledné dni pred pôstnym obdobím a prípravou na Veľkonočné sviatky. Končili tancovačky, bály, svadby, ale aj domáce zabíjačky. Všetky mali jedno spoločné – stretli sa na nich priatelia, známi, rodina, nadväzovali sa nové vzťahy, utužovali dlhoročné putá. Ľudia sa zabavili, dobre najedli, vzájomne sa spoznávali a dozvedeli sa aj najrôznejšie novinky.

Aj v našej obci sme sa ani nenazdali a nastal čas fašiangov. Tento rok obzvlášť skoro, keď sme mnohí ani nestihli zvesiť vianočné ozdoby, ledva vyleštili plesové topánky a zrazu sme do horúceho oleja hádzali kysnuté cesto, aby sme sa v spoločnosti našich blízkych oddávali pôžitku z mäkučkých šišiek. V sobotu 20. januára v našej obci vyvrcholilo obdobie plesov a zábav. Dobrovoľný hasičský zbor v sprievode fašiangových masiek a veselej hudby začal od predpoludnia navštevovať rodinné domy, v ktorých vyhrávali, spievali a tancovali so všetkými členmi domácnosti. Zároveň pozývali na večernú zábavu, ktorá začínala o 20.00 hodine v kultúrnom dome. Naši občania ich za to srdečne pohostili domácimi výrobkami, slaninkou, šiškami, fánkami, ale i dúškom pálenky. Hájske gazdinky opäť potvrdili svoju šikovnosť. Fašiangový sprievod skončil až podvečer v kultúrnom dome. Večer pokračovala zábava v KD, kde skupina ZBM z Brezna nedovolila zábavychtivým odísť skôr, ako im nohy nepovedali „a dosť". Výborná zábava bola priam žiadanou bodkou za takým dňom plným emócií, tradícií a netradícií, akými dokážu byť len pravé hájske oslavy Fašiangov!

Fašiangovú atmosféru tento rok umocňovalo aj pravé zimné počasie.

Dr. Karel Štenbauer počas prednášky.

NA KAŽDÚ CHOROBU VYRÁSTLA BYLINA – ĽUDOVÁ MÚDROSŤ

Pestovanie liečivých rastlín má na Slovensku dlhoročnú tradíciu a z roka na rok dokonca pribúda plôch, na ktorých sa pestujú. Od roku 2007, kedy boli veľkoplošne vysadené na približne 800 ha, v roku 2016 je to už viac ako 2600 hektárov. V oficiálnej medicíne sa v súčasnosti používa na Slovensku až 150 druhov domácich a 70 dovážaných druhov rastlín s liečivým účinkom. Veľa zo známych druhov však môžeme pestovať v malom v záhradkách, niektoré z nich dokonca považujeme za burinu – ako napríklad lopúch či kapsičku pastiersku, a pritom majú využitie v mnohých oblastiach nášho života: ako koreniny, na prípravu čajov, domácich „medicín" alebo kozmetiky. Skoro každá burina je jedlá, samozrejme, aj tu platí, že treba vedieť ako a kedy ktorú rastlinku použiť.

Dňa 16. januára 2018 sme mohli privítať v našej obci známeho bylinkára a kúpeľného lektora z Čiech a taktiež spolupracovníka farmácie Biomedica Praha, Dr. Karla Štenbaura. Obradnú miestnosť naplnilo 18 občanov, ktorí prejavili záujem o jeho prednášku na tému Liečivé bylinky a maste na potláčanie bolesti pohybového aparátu človeka. Prednáška trvala dve hodiny, počas ktorých lektor prítomných oboznámil so silou liečivých rastlín a ich používaním pri rôznych chorobách. Dozvedeli sa tiež zaujímavé informácie o využití či pestovaní napríklad bazalky, majoránky, nechtíka, rumančeka, dúšky tymiánovej, medovky, levandule či mäty. Väčšina z týchto byliniek má využitie ako v kuchyni, tak i v kozmetike, ďalej na prevenciu a podpornú liečbu rôznych ochorení, a čoraz viac ľudí nimi začína nahrádzať „chémiu" z obchodu. Pri ich pestovaní je však dôležité vedieť napríklad aj to, aké odrody sú vhodné pre naše podmienky. Záujemcovia si jeho slová zapisovali do zošitov. Prednášateľ zaujal svojou bezprostrednosťou a svojimi fundovanými vedomosťami a skúsenosťami. Vedel odpovedať na všetky otázky položené publikom. Na záver si každý, kto mal záujem, mohol zakúpiť liečivé prípravky na najrôznejšie zdravotné problémy.

Vstávaj dievča hore, sadíme ti máje, ak hore nevstaneš, Máje nedostaneš. Máj, máj, máj zelený, pod oblôčkom sadený.

Touto ľudovou piesňou sme privítali mesiac máj. Označenie „ máj – lásky čas“ charakterizuje stav prírody, keď všetko rastie, je v kvete, rozmnožuje sa. Máj predstavuje vrchol jari. Strom má najvýznamnejšie postavenie vo zvykoch tohto obdobia a práve on sa označuje ako máj. V Slovanskej kultúre sa máje stavali z dôvodu hojnosti a dostatku plodov a krmiva a odtiaľ bol už len krôčik k významu, ktorý sa najčastejšie skloňuje v dnešnej dobe. Máj sa staval pred domy, v ktorých bolo dievča súce na vydaj. Zvyk stavania májov sa zachoval dodnes v zmenenej podobe – uprostred dediny sa stavia jeden ovenčený strom. Ani v našej obci nezabúdame na túto tradíciu.

V predvečer prvého májového dňa vyrástol na obvyklom mieste pri obecnej garáži aj hájsky máj. Spílil a doviezol ho Radko Mračko na konskom záprahu a už tradične ho bohato nazdobili deti s rodičmi a starými rodičmi. Postavili ho miestni hasiči za pomoci prítomných mužov z našej obce, povzbudzovaní zrakmi okolostojacich občanov. Za bezproblémové postavenie boli odmenení potleskom. No zábava sa ešte ani zďaleka nekončila. V miestnom pohostinstve bol uvarený chutný guláš, čapovalo sa pivo i kofola. Deti šantili, dospelí sa zabávali s priateľmi a známymi. Kedysi mládenci stavali dievčatám máje ako symbol zelene, života, aby boli dievčence pekné, štíhle a zdravé. Ozdobený máj bol výrazom prírodného mýtu o boji zimy s jarou, smrti so životom, symbolom na jar sa prebúdzajúcej prírody. Túto symboliku nám celý mesiac máj pripomínal krásne nazdobený farebnými stuhami strom, ktorý sa vypínal nad našou obcou. Veríme, že upútal nielen našich občanov, ale aj všetkých návštevníkov našej obce.

Stávanie mája v procese.

Pre deti boli pripravené rôzne aktivity.

UŽ PO ŠTVRTÝKRÁT BOLI PRE DETI POČAS JARNÝCH PRÁZDNIN PRIPRAVENÉ ZÁBAVNÉ POPOLUDNIA.

TOHTOROČNÉ JARNÉ PRÁZDNINY S JAROU VEĽA SPOLOČNÉHO NEMALI. PREDSA LEN KONALI SA V ZÁVERE FEBRUÁRA, KEDY NAD POČASÍM EŠTE STÁLE DRŽALA ŽEZLO PANI ZIMA. AJ NAPRIEK MRAZIVÉMU POČASIU, STÁLE SA DRŽIACEMU SNEHU I STUDENÉMU SEVERÁKU ZAŽILI DETI V NAŠEJ OBCI PRÍJEMNÉ CHVÍLE NA TVORIVÝCH POPOLUDNIACH V ANIMAČNEJ MIESTNOSTI OBECNÉHO ÚRADU. POČAS TROCH DNÍ BOL PRE NE PRIPRAVENÝ ZAUJÍMAVÝ PROGRAM.

VEDELI STE, ŽE ...

... ozdobou hájskej prírody je chránená rastlina Vachta trojlistá, ľudovo sa nazýva horká ďatelina, trojlistník horký, trojan vodný, brukvorec i trinfólia? Latinské rodové meno vachty trojlistej, Menyanthes trifoliata, je odvodené z gréckeho menýein – odhaliť sa a anthos – kvet. Nádherné kvety tejto rastlinky sú naozaj neprehliadnuteľné. Až do stredoveku sa pokladala za jedovatú, záznamy o využití vachty proti horúčkam a zimnici, nechutenstve a na liečbu vtedy rozšírenej paradentózy pochádzajú už zo 17. storočia.

Vachta trojlistá je trváca bylina z čeľade vachtovitých s hrubším plazivým článkovaným šupinatým rozkoreneným podzemkom, z ktorého vyrastajú veľké trojpočetné listy s pošvovito rozšírenou stopkou a 15-30 cm vysoké stvoly, ukončené strapcom bledoružovkastých, vo vnútri chĺpkatých kvetov. Plody sú mnohosemenné tobolky. Kvitne od mája do júna. Rastie na rašeliniskách, slatinách, na okrajoch rybníkov, mŕtvych ramien riek, príp. odvodňovacích kanálov či v plytkých tôňach, obľubuje zabahnené, často

Jarné prázdniny sme ukončili pravou zimnou sánkovačkou.

Prvý deň bol venovaný hravému tvoreniu, ktoré bolo zamerané na rozvoj kreativity i fantázie u detí. Pomocou vystrihovania písmenok či slov z novín, ich spájaním do viet a lepením na papier vytvárali vlastné príbehy. Pri ich čítaní sme sa z chuti zasmiali. Deti, a to nielen z Hája ale aj Rakše, Turčianskych Teplíc aj Martina potvrdili, že sú šikovné a fantázia im nechýba. Pamäť sme si zasa precvičili hrami, ktoré su na ňu zamerané. Kto chcel mohol kresliť, vyfarbovať omaľovánky, alebo vyskúšať techniku Zentangle, či bystrosť využiť v Spojovačkách, ktoré deti oslovili už minulý rok. Prvý deň sme zavŕšili ťahaním „mačky vo vreci", kedy si každé dieťa domov odnieslo sladkosť či plyšovú hračku. Druhý deň sa niesol v znamení Majstrovstiev Hája v hraní spoločenských hier. Deti si mohli vybrať z veľkého množstva klasických i moderných hier. Mohli si vyskúšať i streľbu na terč pomocou fúkatka, alebo malého luku. Úplnou bodkou za jarnými prázdninami bola pravá zimná sánkovačka na Hôrke, kde sme sa do sýta vybláznili. Každý deň bolo pre deti pripravené občerstvenie. Tento rok sa týchto popoludní zúčastnilo 17 detí. Ďakujeme za prejavený záujem o tieto aktivity a tešíme sa na ďalšie!

---

i vodou preplavované a na živiny chudobné pôdy, väčšinou na kyslých substrátoch. V SR rastie roztrúsene takmer na celom území, výskyt však nie je súvislý, chýba najmä v najteplejších oblastiach. Z rastliny zbierame listy s krátkymi stopkami, keď rastlina kvitne, prípadne aj neskoršie, kým nie sú lúky pokosené. Odrezávame ich pozorne, aby sme rastlinu nevytrhli zo zeme aj s koreňmi, zbavíme ich nežiadúcich primiešanín a sušíme veľmi riedko rozložené pri teplote 40 – 50 °C bez obracania. Schnú pomaly, lebo obsahujú mnoho vody. Z usušených odstránime listy, ktoré farbou nevyhovujú. Pri úschove nestláčame. Obsahuje glykozidickú horčinu loganín a menyatín, flavonoidy rutín, hyperozid, triesloviny, iridoidy a prvky mangán, železo a jód. Súčasné výskumy potvrdzujú stredovekú skúsenosť – horká ďatelina naozaj výrazne vylepšuje trávenie v mnohých smeroch – podporuje a reguluje sekréciu žalúdočných štiav, zlepšuje črevnú peristaltiku, pôsobí proti nadúvaniu a zápche, zlepšuje chuť do jedla. Reguluje tvorbu žlče a pomáha aj pri chorobách pečene a žlčníka, zlepšuje tvorbu krvi. Vachta sa preto osvedčila aj ako skvelá podpora pri liečbe rakoviny. Celkovo posilní organizmus a dodá chuť do jedla a života. Užíva sa ako prášok alebo čaj (v zmesi s valeriánou a mätou upokojuje napäté nervy a migrénu). Pri liečbe reumatizmu, dny a zápalu trojklaného alebo lícneho nervu je overená liehová tinktúra z vachty. Vachtu dostať buď už "čistú", alebo v rôznych prípravkoch (kedysi aj v likéroch) na podporu trávenia v lekárňach. Kvôli miernemu obsahu alkaloidov nie je vachta vhodná pre tehotné a dojčiace ženy a nemala by sa užívať dlhodobo.

Na zamyslenie

TEN, KTO SA NEPOUČÍ Z CHÝB MINULOSTI JE ODSÚDENÝ ICH OPAKOVAŤ

Zaujímať sa o to, čo tu bolo skôr, než siaha naša pamäť, ako žili naši predkovia, prečo sme dnes práve tam, kde sme, odkiaľ sme prišli, kam ideme a podobne, to všetko sú otázky, ktoré vyplývajú z prirodzenosti človeka. Čím je človek starší, tým intenzívnejšie si ich kladie, tým viac sa zaujíma o svoje korene a pátra po nich. Zaujíma sa o dejiny svojej rodiny, predkov, obce či mesta, kde žije. Aj naše obce prostredníctvom architektúry, cintorínov, rôznych pamätníkov, pamätných miest, technických pamiatok, odevov, ale i zápisov v kronikách odkrývajú našu históriu. Tú dávnu i tú čo nás formovala len nedávno, tú pozitívnu, ktorá nás posúvala vpred ale i tú, ktorá spôsobila mnoho bolesti a utrpenia , veď aj taká je historiografia.

Medzi ťaživé míľniky európskej histórie, ale aj dejín slovenského národa bezpochyby patrí 2. svetová vojna. Na jej udalosti nezabúdame ani v našej obci. Prvé aprílové dni každoročne patria spomienke na ťažké chvíle i hrdinstvo rumunských vojakov, ale i domácich, ktorí im pomáhali pri oslobodzovaní našej obce. 8. mája si zasa v celej Európe pripomíname porážku nacizmu a oficiálny koniec druhej svetovej vojny. A náš Háj tiež nie je výnimkou. Na spomienkových slávnostiach sa prítomným prihovorila starostka obce, Erika Herčúthová, ktorá príhovormi priblížila nielen fakty a udalosti z 2. svetovej vojny, ale načrela aj do histórie z oslobodenia našej obce, ktoré boli pre mnohých prítomných neznáme. K dôstojnému priebehu pietnych aktov prispeli svojou recitáciou členky JDS, Katarína Kmeťová a Mária Dubovcová. V dnešnej dobe si už nevieme predstaviť koľko utrpenia, koľko ľudských životov sa skrýva za týmito spomienkami, kyticami kvetov a horiacimi plameňmi. Pre väčšinu

Hŕstka predstaviteľov obce a členov JDS, ktorí sa pravidelne zúčastňujú pietnych spomienok.

z nás je dnes rozsah hrôz 2. svetovej vojny už iba čoraz vzdialenejšou históriou, ktorá presahuje náš osobný život a v skutočnosti aj našu osobnú predstavivosť. Je však našou povinnosťou nezabúdať na hrozné štatistiky tejto vojny, na zoznamy desiatok miliónov obetí, zoznamy utrpenia, krutosti, umierania, zničených miest, obcí, celých území, ľudských životov. Štatistiky ukrutností, ktoré proti sebe aj na sebe páchali celé národy. Dnes sme vďační vojakom a dobrovoľníkom, ktorí svojím odhodlaním zažali plamienok nádeje na spravodlivejšiu budúcnosť pre našu obec, krajinu, Európu, všetkým, ktorí s nasadením vlastného života bojovali za slobodu a mierové usporiadanie sveta. Nuž a treba byť vďační aj hŕstke hájskych občanov, ktorí si našli čas a vzdali a pravidelne vzdávajú hold obetiam 2. svetovej vojny. Škoda, že len hŕstke. V čom tkvie nezáujem o tieto udalosti , zo strany nás občanov, ktoré boli pre náš národ formujúcimi. Kde je naša úcta k dedovizni? Kde je inteligencia, mamičky s deťmi, študenti stredných a vysokých škôl? Zamyslime sa a snažme sa to napraviť pri najbližšej spomienke na udalosti SNP, veď téma boja proti fašizmu je aj po viac ako siedmich desaťročiach stále smutne aktuálnou. Urobme, prosím, toto tak jednoduché a symbolické ľudské gesto našej vďaky na miestach večného odpočinku tých, ktorých doma čakali mamy, manželky, deti - ktorí mali svoje sny, ale domov sa už nikdy nevrátili. Nezabúdajme, aj cintoríny, pamätníky či pamätné miesta, venované obetiam vojen odkrývajú našu históriu. Treba ich udržiavať, aby naveky pripomínali hrôzy vojnových konfliktov. Pristavme sa pri niektorých z nich i v našej obci a majme na pamäti slová: Vzdaj úctu každý, kto ideš okolo tým, ktorí umreli, aby si ty žil.

DeHe

DOMOV CHRÁŇTE V LETE AJ PRED OHŇOM

V letných mesiacoch vzniká najviac požiarov v bytoch, alebo rodinných domoch pre ľudskú nedbalosť a neopatrnosť. Ľudia podceňujú možné riziká a často na to doplatia škodami na majetku. Majitelia bytov nechávajú zapojené elektrospotrebiče bez dozoru, vzniká preťaženie elektrickým prúdom, majú elektroinštaláciu v zlom technickom stave alebo vykonávajú neodborné zásahy do elektroinštalácie a spotrebičov, pri ktorých nedodržiavajú bezpečnostné pokyny a odporúčania výrobcov (používajú nebezpečné horľavé látky, neodborne skladujú horľavé a nebezpečné látky). Hasiči radia, že pred každým odchodom z domu, alebo bytu treba urobiť opatrenia, ktoré môžu zabrániť jeho vzniku a šíreniu. Základné opatrenia bezpečnosti pred požiarom sú: skontrolovať, či je uzavretý prívod plynu a či sme neponechali zapojené elektrospotrebiče bez dozoru, s výnimkou chladničky a mrazničky. Z elektrickej siete treba odpojiť aj televízor. Svoju domácnosť si majitelia môžu vybaviť aj rôznymi hlásičmi, ktoré reagujú na dym a zvýšenú teplotu. Aj v prípadoch ich neprítomnosti, spustený hlásič môže upozorniť na vzniknuté nebezpečenstvo suseda. Pred dlhšou dovolenkou je dobré požiadať známych alebo susedov, aby opustený byt občas skontrolovali. V každom prípade je dôležité prehodnotiť skutočnosť, či sme požiar schopní samostatne uhasiť vlastnými silami, alebo či je nutné povolať na pomoc hasičov.

DETSKÉ IHRISKO PRI MATERSKEJ ŠKOLE DOSTÁVA NOVÚ TVÁR

MAMIČKY A ICH RATOLESTI MAJÚ DÔVOD NA RADOSŤ. DETSKÉ IHRISKO V OBĽÚBENOM PARČÍKU SA DOČKALO VEĽKEJ OBNOVY.

Obec po vybudovaní novej cesty v spomínanej lokalite pokračuje v skrášľovaní dotknutého priestoru. V parčíku už boli osadené nové lavičky a odpadkové koše a na prelome mesiaca mája a júna sa začalo s osadením novej hracej veže, keďže pôvodná už nespĺňala nové bezpečnostné normy. K už vybudovanému domčeku na hranie a šmýkľavke pribudne aj lezecká stena a hojdačky. Pokračovať sa bude aj s revitalizáciou priestoru okolo spomínaného ihriska, pribudne nová zeleň. Ihrisko je vybudované s cieľom priniesť nové možnosti pohybovej aktivity a radosť z pohybu pre deti. Nová atrakcia je od prvých chvíľ jej osadenia vyťažená naplno. Nuž na to tu je, aby robila radosť. Tak si ju udržiavajme a neznehodnocujme! Pretože aj naši najmenší už vedia, že na sedadlách sa sedí a nohy v špinavých topánkach tam nemajú čo robiť, rovnako ako porozhadzované odpadky v parku.

NEPODCEŇUJME PITNÝ REŽIM

Pitný režim znamená doplňovanie tekutín do tela, ktoré by malo pokryť denný výdaj tekutín, ale aj straty v priebehu spánku. Denný výdaj tekutín v letom horúcom počasí je určite vyšší, ako v iných ročných obdobiach, čo si nie vždy uvedomujeme. Denný príjem vody by mal zodpovedať približne dvom až trom litrom vody v závislosti na dennej aktivite konkrétneho človeka, ale aj jeho veku. Pri náročných fyzických aktivitách je nutné prispôsobovať pitný režim, aby nedošlo k dehydratácii. K nej dochádza aj bez pocitu smädu väčšinou v horúcich letných dňoch. Pocit smädu je znížený predovšetkým u ľudí vo vyššom veku a práve oni si musia vedome nastaviť svoj pitný režim tak, aby mali zabezpečený príjem tekutín počas celého dňa priebežne a nie vypili jednorázovo napríklad polovicu denného odporúčaného množstva tekutín, čím zaťažia výrazne obličky. Potreba prijímať vodu je tiež závislá na zložení stravy. Ak je strava slaná alebo sladká človek prirodzene potrebuje viac tekutín oproti človeku, ktorý je napr. obilniny, strukoviny, zeleninu. Bez vody sme schopní prežiť 2-4 dni. Voda sa podieľa na metabolizme buniek, doprave živín aj na vyplavovaní škodlivých látok z tela. Meradlom množstva vody v tele môže byť farba moču, ktorá by nemala byť tmavá, to je znakom nedostatočného príjmu tekutín, výnimku tvoria situácie spojené s užívaním vitamínov, ktoré zafarbujú moč. Krátkodobý nedostatok tekutín môže v našom tele okrem častých príznakov ako sú únava, malátnosť, bolesti hlavy, zhoršené sústredenie sa spôsobovať aj mnoho iných zdravotných problémov. Tieto problémy bývajú zaznamenané práve v lete počas horúčav. Najčastejšie sa vyskytuje, zahusťovanie krvi so zvýšeným rizikom trombózy a embólie a zápcha. Môže nastať aj problém s vylučovaním moču, kedy vzniká obmedzenie vylučovania škodlivých látok z organizmu a tým je vyššie riziko vzniku obličkových kameňov. Dlhodobý deficit tekutín zasa môže za predčasné starnutie tkanív aj ťažkosti s kĺbmi a chrbticou, čo spôsobuje najmä problémy s pohybom. Organizmus každého človeka je však individuálny, aj preto by si mal každý nájsť tú správnu dávku tekutín sám, podľa vlastných skúseností. Ráno na naštartovanie organizmu je vhodný pohár čerstvo vytlačenej ovocnej alebo zeleninovej šťavy, ktorý je vynikajúcim zdrojom vitamínov a minerálov. Počas dňa je ideálnou tekutinou čerstvá voda, ktorá obsahuje malé množstvo minerálnych látok, je transportérom živín a odpadových látok, a pomáha udržiavať stálosť vnútorného prostredia. Tiež sú vhodné aj pramenité vody, nízko sýtené, alebo nesýtené, tie však len v obmedzenom množstve do pol litra denne v závislosti na obsahu sodíka v nich. Výborné sú tiež rôzne bylinkové a ovocné čaje, čerstvé ovocné a zeleninové šťavy riedené čistou vodou. Na každých desať kilogramov telesnej hmotnosti by sme mali prijať 2 až 4 dl tekutín. Do odporúčaného množstva tekutín môžeme v malej miere prirátať aj tekutiny obsiahnuté v potravinách ako ovocie, zelenina, mlieko, polievky a mliečne výrobky. Globálnym otepľovaní zažívame už viac rokov za sebou letá s vysokými teplotami až horúčavami, ktoré ľudský organizmus vyčerpávajú. Aby sme leto prežili čo najpríjemnejšie, je dôležité udržiavať stálosť vnútorného prostredia svojho tela predovšetkým dostatočným a hlavne pravidelným príjmom tekutín.

Z kroniky

Telovýchovná jednota Družstevník Háj pripravila pre svojich priaznivcov športový deň, ktorý sa uskutočnil dňa 4. júla 1993 od 13.30 hod. s týmto programom: o 13.30 hod. začal dorastenecký futbalový zápas našich chlapcov s dorastencami Baníka Turčianske Teplice. Od 15.30 hod. boli odohraté zápasy mužov – výber internacionálov z Mošoviec a Hája i aktívnych futbalistov – Baník Turčianske Teplice – TJ Družstevník Háj. Všetky zápasy prebiehali v priateľskom duchu, bez zákerností, bez nervozity, v dobrej pohode. O 19.15 hod. bolo vylosovanie tomboly a o 20.00 hod. začala tanečná zábava s hudobnou skupinou SPEKTRUM. Program športového dňa bol naozaj bohatý. Krásne počasie i zaujímavá akcia prilákala nielen športových priateľov ale aj mnohých občanov z okolitých dedín. Počas zápasov si mohli prítomní pochutnať na výbornom guláši a opekanej klobáske. Športového odpoludnia sa zúčastnili i vzácni hostia – pán Ing. Kevický podpredseda Poľnohospodárskeho družstva Mošovce, pán Ing. Ondrík, pán D. Fakač – starosta obce, pán Peter Kráľ – starosta obce Čremošné a pán Jacho Michal – podnikateľ. Keďže bolo práve Prokopa, teda „športový Prokop" ukryl vecné ceny tomboly v blízkosti ihriska. Tesne pred losovaním priviezol ich na káričke medzi divákov. Ceny tomboly boli naozaj hodnotné. Posúďte sami.

1. cena - Ohrievač vody na kávu v hodnote 730 Sk, venoval sponzor JT – vodokúrenie.

2. cena – Stolová lampa za 630 Sk, cenu venovala súkromná firma ELEKTRO – Ing. Milan Biščák

3. cena – Fén na vlasy v hodnote 410 Sk, venoval tiež sponzor JT – vodokúrenie

4. mimoriadna cena – vrece kukuričného šrotu za 261 Sk, zakúpila TJ Družstevník Háj

5. cena – sada frézok na batérie v hodnote 210 Sk, zakúpila tiež TJ Háj

6. cena – ručne osvetľovacie teleso za 180 Sk, kúpila TJ Háj

7. cena – Lesnú obedovú súpravu za 130 Sk, venoval sponzor – Civilná ochrana K 14 Turčianske Teplice

8. cena – nie hocijaká – Sada detekčných trubičiek, venoval ju pán Lahuta z Martina

9. cena – Fľaša dobrého pezinského vína, ktorú zakúpila TJ Háj

10. cena – Bomboniera od TJ Háj

Všetky ceny boli naozaj lákavé. Výhercovia mali z nich radosť. Po vylosovaní tomboly pani Mišurová cez rozhlas urobila záver prvej časti. Poďakovala športovcom za peknú hru a športový zážitok, sponzorom za hodnotné dary a všetkým prítomným za účasť. Organizátorom športového dňa vyjadrila tiež úprimné poďakovanie za prácu, ktorú odviedli v príprave na akciu i počas jej priebehu. Menovite patrila pochvala Vladimírovi Tarašovi – vedúcemu dvora Háj za pomoc a ochotu, ktorú poskytuje telovýchovnej jednote, Jurajovi Tarašovi – predsedovi TJ Háj, Milanovi Boďovi, Viliamovi Zajacovi, Jánovi Halgašovi, Ondrejovi Podhorskému, Ing. Jesenskému, Jozefovi Ižipovi, pracovníkom Okresnej správy ciest v Turčianskych Teplciach za pomoc pri dovoze materiálu pre športový areál, Jánovi Ižipovi ml., Jozefovi Ižipovi ml., Blanke Bakošovej, ktorá TJ prispela sumou 500 Sk pre rozvoj športu v Háji pri príležitosti jej 60 ročného pobytu v obci a Milanovi Mišurovi. Za priamu účasť na akcii, za dobrú spoluprácu i za porozumenie patrilo osobitné poďakovanie tiež TJ Baník Turčianske Teplice., zvlášť pánu predsedovi Leopoldovi Strakovi. Rozhlasom bola zverejnená i výzva k všetkým priaznivcom športu, aby pomohli oživiť futbal v Háji. Celkom na koniec zaznel pekný oznam: V rámci dobrých vzťahov a spolupráce medzi jednotlivými organizáciami našej obce pán Taraš Juraj ponúka možnosť prenájmu športového areálu na rôzne akcie zdarma. To bola konečná bodka za zábavou na ihrisku. Prítomní sa presunuli do sály kultúrneho domu, kde pokračovala príjemná zábava až do bieleho rána.

Jedná sa o autentický prepis z obecnej kroniky z roku 1985, kronikárkou bola Amália Mišurová.

O divadelné predstavenie prejavili mamičky i oteckovia záujem.

OPÄŤ SME SI S VĎAKOU PRIPOMENULI DEŇ MATIEK A OTCOV

OBDOBIE MESIACOV MÁJ A JÚN JE PRESÝTENÉ RÔZNYMI SVIATKAMI A OSLAVAMI. PRIPOMÍNAME SI SVIATOK PRÁCE, SKONČENIE 2. SVETOVEJ VOJNY, INÍ SA TEŠIA NA MÁJ – LÁSKY ČAS, DETI NA MDD A AJ MATKY SA TEŠIA NA TEN SVOJ SVIATOK. ALE NEMÔŽEME HOVORIŤ IBA O NAŠICH MAMÁCH, PRETOŽE VŠETCI MUŽI – OTCOVIA ZASA SLÁVIA SVOJ DEŇ TRETIU JÚNOVÚ NEDEĽU.

V našej obci sa už stalo tradíciou, že jedno májové popoludnie patrí všetkým mamám a otcom. Deň, ktorý im je venovaný patrí medzi najdojemnejšie sviatky – veď pre každého človeka sú jeho rodičia najdôležitejšími ľuďmi na zemi už od narodenia. Od detstva až po posledné chvíle pred odchodom z tohto sveta si človek v sebe nesie jedinečný a neopakovateľný obraz svojej matky a otca. Rodičov, chápavých, prísnych no spravodlivých, odpúšťajúcich a v neposlednom rade milujúcich svoje ratolesti bez ohľadu na to, aké sú. Tento rok sme si tento milý sviatok pripomenuli 26. mája kultúrnym programom a posedením v KD. V úvode podujatia sa mamičkám a oteckom prihovorila starostka obce, Erika Herčúthová, ktorá v príhovore zdôraznila význam rodičovskej lásky, ako tej, ktorá je najstálejším ľudským citom, ktorý prostredníctvom matky a otca zažívame. Všetky ostatné lásky si musíme zaslúžiť tým, ako vyzeráme, ako sa správame. Jedine láska rodičov je bezpodmienečná a trvalá. Po dojemnom príhovore nasledovalo vystúpenie šikovných detí z hájskej materskej školy, ktoré pod vedením pani učiteliek Anny Kováčovej a Heleny Jachovej nacvičili. Nechýbali básničky, Slniečkový tanec a naši najmenší rodičom aj zaspievali pod vedením evanjelického farára Mgr. Tomáša Lipovského. Nacvičiť bohatý a pestrý program nie je vôbec jednoduché, vyžaduje si kus práce a disciplíny nielen zo strany detí, ale aj pedagógov. Odmena za ne prišla od publika v podobe veľkého potlesku i nejedna slza v oku mamy sa zaleskla pri pohľade na dojímavé vyznania lásky svojich ratolestí. O krásny umelecký zážitok sa postarali členovia Žabokreckého ochotníckeho divadla so situačnou komédiou Letušky od najhranejšieho francúz-

Záber z divadelného predstavenia Letušky.

Naši najmenší počas svojho vystúpenia.

skeho autora Marca Camuletiho. Kolotoč bláznivých situácií, v ktorom lietal smiech aj slzy od smiechu, potešil všetkých prítomných, ktorí bravúrny výkon členov súboru odmenili veľkým potleskom. Po skončení kultúrneho programu sa oslávenci presunuli do novej sály KD, kde pre nich bolo nachystané tradičné bohaté občerstvenie formou švédskych stolov, o ktoré sa aj tento rok postarali šikovné hájske ženy. Aj tento rok sa popoludnie venované našim najdrahším mamám a otcom vydarilo.

CHRÁŇTE SA PRED ZLODEJMI

V čase letnej dovolenky veľa ľudí na dlhší čas opúšťa svoje príbytky. Toto obdobie je ideálne pre bytových vlamačov. Zlodeji pri ukoristení svojho lupu hľadajú cestu najmenšieho odporu. Ako minimalizovať neželané návštevy v podobe bytových zlodejov? Aj vy môžete prispieť k ochrane svojho majetku:

- Dbajte na dobrú viditeľnosť vstupu do domu.
- Myslite vždy na to, že svetlo je „nepriateľ" zlodejov, zaistite si účinné vonkajšie osvetlenie, aj vnútorné osvetlenie - predstavuje ochranu, časový spínač môže zapínať a vypínať svetlo.
- Starostlivo uzamknite dvere a pozatvárajte okná, nezabúdajte ani na podkrovie, poschodie, malé strešné okná a pivničné okná.
- Ochrana majetku sa zvyšuje investovaním do vhodného zabezpečovacieho systému.
- Nainštalovanie okrasných mreží a bezpečnostnej fólie na okná, balkóny a loggie spolu so spoľahlivým zatváraním okien zvýšia bezpečnosť vášho bývania.
- Ak v období vašej neprítomnosti zveríte niekomu kľúče od svojho bytu, dôkladne zvážte, či je to osoba spoľahlivá a dôveryhodná.
- Neuschovávajte väčšie finančné obnosy doma, bezpečnejšie budú v banke. Cennosti, šperky, si môžete uschovať počas vašej dlhodobejšej neprítomnosti v prenajatom trezore banky, alebo u rodinných príslušníkov.
- Požiadajte príbuzných, dôveryhodných známych alebo susedov, aby vám pravidelne vyberali poštovú schránku a občas skontrolovali neporušenosť bytu.
- Mať dobré vzťahy so susedmi je jedným z najlepších spôsobov, ako zabezpečiť svoj byt či dom. Požiadajte ich, aby venovali pozornosť okoliu vášho domu, bytu, prípadne si všímali pohyb neznámych podozrivých osôb.
- Vhodné je mať byt či dom poistený. Doklady od drahého priemyselného i spotrebného tovaru si dobre uschovajte. Vyznačené výrobné číslo na doklade umožní polícii pátrať po vašom odcudzenom majetku, vec identifikovať a vrátiť ju späť do vášho vlastníctva.
- V prípade, ak by ste sa vrátili z dovolenky a zistíte, že ste boli vykradnutí, ihneď kontaktujte políciu.

Šikovní Hájani a Hájanky, vďaka ktorým sa obecná zabíjačka opäť vydarila.

TRADÍCIA OBECNEJ ZABÍJAČKY ZACHOVANÁ AJ TENTO ROK

Tretí marcový víkend bol v našej obci plný príležitostí na to, aby sme sa mohli spoločne stretnúť, zabaviť sa, kultúrne sa vyžiť i pochutnať si na dobrotách. Jednou z týchto príležitostí bola III. obecná zabíjačka. Od ranných hodín, cez popoludnie, až po skoré večerné hodiny mali návštevníci tohto podujatia možnosť vidieť priebeh tradičnej zabíjačky, prípravu jedál, sadnúť si, porozprávať sa a spoločne sa zabaviť.

V sobotu 16. marca sa už po tretíkrát konala obecná zabíjačka. Pracovalo sa už od predošlého dňa, od skorého rána. Šikovní hájski majstri i gazdiné rozoberali prasiatka a spracúvali mäso, chystali zabíjačkové špeciality a výrobky. Nechýbala dobrá nálada a tak šla práca pekne od ruky. Na druhý deň sa chystal bufet, priestor na predávanie výrobkov a v kotloch sa varila kapustnica. Rozrastalo sa aj obecenstvo a pred jedenástou hodinou sa ukázali aj prví hladoši, ktorí si prišli pochutnať na zabíjačkových pochúťkach. Za symbolické ceny sa mohli všetci do sýta najesť, či zakúpiť hotové výrobky. Na predaj boli klobásky, jaternice, oškvarky, masť, tlačenka, slanina, mäsko a samozrejme zabíjačková kapustnica, či zakáľačkový tanier. Chuť všetkých výrobkov bola výborná, záujem veľký a tak nečudo, že sa všetky rýchlo vypredali. Pre Hájanov, ale i množstvo cezpoľných, nebolo pripravené len chutné jedlo, ale aj kultúrny program. Aj tento rok sa v ňom predstavili mladí talentovaní hudobníci z ĽH Borka. Organizátorov opäť potešil veľký záujem zo strany domácich i ľudí z okolia. Pozitívne reakcie boli tou najväčšou odmenou za poctivú dvojdňovú prácu a bezchybnú organizáciu akcie. Teší nás, že tradícia obecnej zabíjačky sa ujala, však je tradíciou, ktorá sem patrí, veď je dedičstvom po našich predkoch.

Ľudová hudba Borka v akcii.

Zabíjačkové špeciality sa rýchlo vypredali.

FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ VSTUPUJE DO 3. ROČNÍKA

Aj v tomto roku si fotografi prídu na svoje. Obecný úrad vyhlasuje už po tretíkrát fotografickú súťaž, tentokrát pod názvom „Letné záblesky". Motívom súťaže je zachytiť na fotografiách nevšedné pohľady, okamihy a atmosféru našej obce, aktivity, zvyky či tradície, ale aj momenty zo života, nálad, radostí a starostí ľudí počas letného obdobia. Fotografie spĺňajúce kritériá súťaže zasielajte na mailovú adresu hajskyhlasnik@gmail.com. Každá fotografia musí mať svoj názov, v maile nezabudnite uviesť meno a priezvisko autora. Každý súťažiaci môže poslať maximálne 2 fotografie. Uzávierka súťaže bude 23. septembra 2018. O víťazoch rozhodne odborná porota, ktorej bude opäť predsedať známy fotograf Ján Farský. 3 najlepšie fotografie budú odmenené.

OSLAVY MEDZINÁRODNÉHO DŇA DETÍ PLNÉ SMIECHU A ZÁBAVY

OSLAVY DŇA DETÍ PRIPADLI TENTO ROK V NAŠEJ OBCI NA SOBOTU 16. JÚNA. PO MIMORIADNE VYDARENOM MINULOROČNOM MDD, KTORÝ BOL SÚČASŤOU VÍTANIA LETA, SA ORGANIZÁTORI ROZHODLI PRIPRAVIŤ TEN TOHTOROČNÝ S EŠTE VÄČŠÍM POČTOM DISCIPLÍN.

Obecný úrad v spolupráci s TJ Družstevník Háj pripravili popoludnie plné športových disciplín a zábavy. Nechýbali ani hry zamerané na pozornosť, postreh i logiku, veď deti v rámci jednotlivých disciplín aj kreslili, hádali i skladali puzzle. Novinkou bola súťaž „O najrýchlejšieho Hájana a Hájanku“. Na trati plnej prekážok si tak svoju šikovnosť mohlo vyskúšať každé dieťa. V chlapčenskej kategórii si cenu za víťazstvo odniesol Adrián Keveš a titul Najrýchlejšej Hájanky pripadol Zuzane Kolenovej.

Mgr. Barbora Svitačová počas precíznej práce.

Počas súťaženia nechýbala ani dobrá nálada.

Pre deti, ktoré nechceli súťažiť v tímových súťažiach bola nachystaná Zóna zábavy, kde bola pripravená venovať sa im Helena Jachová. Nechýbalo ani maľovanie na tvár, ktorého sa s nadšením zhostila Mgr. Barbora Svitačová a na tvárach detí vyčarovala priam umelecké diela. Vyvrcholením popoludnia bola „Mačka vo vreci". Každé dieťa si vyžrebovalo číslo, pod ktorým sa skrývalo prekvapenie v podobe plyšákov či iných hračiek. Na záver si každé dieťa odnieslo balíček sladkých dobrôt. Hladoši si mohli pochutnať na výbornom guláši, či sa osviežiť v bufete. Nielen hájske deti prežili príjemné popoludnie, ich smiech a úprimná detská radosť sa šírili celým futbalovým areálom až do večera. Pozitívne ohlasy motivujú organizátorov pokúsiť sa o rok zdvihnúť pomyselnú latku ešte o čosi vyššie.

1. ROČNÍK NOČNEJ HASIČSKEJ SÚŤAŽE ZOŽAL ÚSPECH

V SOBOTU 19. MÁJA SA V AREÁLI FUTBALOVÉHO IHRISKA USKUTOČNIL 1. ROČNÍK NOČNEJ HASIČSKEJ SÚŤAŽE – MEMORIÁL JOZEFA IŽIPA. AJ TAKOUTO FORMOU SME SI PRIPOMENULI PAMIATKU ODDANÉHO HÁJSKEHO HASIČA, NO PREDOVŠETKÝM DOBRÉHO PRIATEĽA, KTORÝ V RADOCH HASIČOV ZNATEĽNE CHÝBA.

Celej súťaži predchádzala dlhá organizácia, veď kým sa všetko nachystalo, trvalo to nejakú chvíľu. Hoci to bola nočná súťaž, prípravy bežali už od rána. Jedni stavali stánky, zariaďovali bufety, druhí pripravovali občerstvenie, posedenie, zabezpečovali osvetlenie. Nechýbala ani návšteva cintorína, kde sa kyticami kvetov, horiacimi plameňmi i slovami spomínalo na zosnulého Jozefa Ižipa. Samotnú súťaž zahájila po 21.00 hod. starostka obce Erika Herčúthová, ktorá privítala a pozdravila súťažiacich, ako aj divákov . Po oficiálnej časti sa začalo súťažiť. Pribúdalo aj divákov, priaznivcov a fanúšikov od najmladších až po tých starších, ktorým sa tento šport páči. A mali sa na čo pozerať, veď do súťaže sa prihlásilo 31 tímov – 24 v mužskej a 7 v ženskej kategórii. Zastúpenie mala aj družobná obec Lubina. V oboch kategóriách nechýbala ani hájska účasť, v mužskej dokonca dvojnásobná. Ako prví na trať vyštartovali hájski hasiči, ktorí skvelým výkonom priviedli miestnych do varu. Ani ostatné tímy sa nedali zahanbiť, konkurencia bola veľká. Na všetkých súťažiacich bolo vidieť odhodlanie a nadšenie, ktoré je vidieť len na ľuďoch, ktorých baví to, čo robia, že to robia s láskou a záujmom. Za potlesku a povzbudzovania divákov hasičské družstvá bojovali svojím výkonom o najlepší čas. A aj keď sa niektorým nedarilo, raz to bola zle spojená hadica, inokedy nenasala voda a iné chyby, aj tak sa snažili bojovať dokonca s plným nasadením. Po odsúťažení boli vyhodnotené časy družstiev, vyhlásený nástup, zhodnotené výsledky a odovzdané ceny. Pri hudbe sa do skorého rána oslavovali nielen víťazstvá, ale aj dobre zorganizovaný priebeh súťaže. Tak znovu o rok!

PORADIE DRUŽSTIEV:

Mužská kategória:
1. miesto – DHZ Záturčie výsl. čas 14, 83
2. miesto – DHZ Kamenná Poruba výsl. čas 15,02
3. miesto – DHZ Háj výsl. čas 15,23
Háj B sa umiestnil na 8. mieste s časom 19, 33

Ženská kategória:
1. miesto – DHZ Turč. Teplice výsl. čas 19,90
2. miesto – DHZ Košťany n. Turcom výsl. čas 20,57
3. miesto – DHZ Háj výsl. čas 23,23

Zdroj: dogpack.com

Dehydratácia organizmu v lete ohrozuje aj psov

Približne 60 % psieho tela tvorí voda, čo sú takmer 3 kilogramy tekutiny na každých 4,5 kilogramu psa. Psy sa nepotia ako ľudia, ich telo je pokryté srsťou a nemajú potné žľazy. Zabezpečte preto svojmu psovi dostatok tekutín, vyhnete sa tak životunebezpečnej dehydratácii.

Psy trpia horúčavou viac ako my, nemajú potné žľazy a ochladzujú sa pomocou zrýchleného dýchania. V prípade, že prísun tepla prevyšuje schopnosť tela teplo odvádzať, dochádza k prehriatiu. Vysoké teploty spúšťajú chemické reakcie, ktoré vedú k dehydratácii organizmu. Krv sa zahusťuje a okrem toho, že dochádza k rozkladu telesných buniek, hustá krv spôsobuje zrážanie krvi a ovplyvňuje správne fungovanie srdca. Ako prvé sú zasiahnuté bunky pečene, mozgu a črevné bunky. Normálna teplota u psa je približne 38,3˚C, pri telesnej teplote nad 41˚C už môže dôjsť k nebezpečenstvu poškodenia mozgu, zlyhaniu životne dôležitých orgánov a dokonca až k smrti. Aby ste predišli prehriatu psieho organizmu, nezabúdajte psovi zabezpečiť pravidelný pitný režim. Nezabúdajte na pravidelné vymieňanie čerstvej vody, pretože pitný režim je dôležitý nielen pre ľudí, ale aj pre zvieratá. V lete by mala byť preto plná miska vody samozrejmosťou. Pokiaľ chodíte do práce a váš pes veselo šantí po záhrade, pripravte mu aj niekoľko misiek alebo dokonca vedier naplnených čistou vodou s primeranou teplotou. Psy sú totiž veľmi náchylné na dehydratáciu organizmu a to predovšetkým v letnom období. Pokiaľ sa v priebehu leta vyberiete na turistiku alebo dlhšiu prechádzku, kde nebude v blízkosti potok alebo jazero, nezabudnite si do batohu pribaliť fľašu nielen pre seba, ale aj svojho štvornohého kamaráta.

V prípade, že psík sa aj tak nenapije, alebo v zápale hry sa „zabudne“ napiť, môže taktiež dôjsť k prehriatiu a dehydratácii. K prvotným príznakom patrí:

- **letargia, dezorientácia, apatia**
- **nechuť do jedla, úbytok hmotnosti**
- **hnačka**
- **zvracanie**
- **v závažných prípadoch horúčka**
- **slabý pulz, resp. zvýšená srdcová frekvencia**

Dehydratáciu organizmu zistíte jednoduchými dvoma testami. Pri prvom zdvihnite kožu na hlave alebo kdekoľvek na tele psa. Ak má pes dostatok tekutín, koža je pružná a ihneď poskočí a vráti sa na svoje miesto. Pokiaľ je dehydrovaný, koža stráca pružnosť a okamžite treba psovi zabezpečiť tekutiny. Pri druhom teste zdvihnite psovi horný pysk. V normálnom prípade by mali byť ďasná a jazyk ružové. Ak ukazovákom jemne vyviniete tlak na ďasno, zbelie, no po 2 sekundách by malo mať opäť pôvodnú farbu. Ak sa tak nestane, pes je vo vážnom nebezpečenstve a treba okamžite navštíviť veterinára.

ČO ROBIŤ PRI SLABEJ DEHYDRATÁCII?

Ak váš pes nevracia alebo nemá iné závažné príznaky dehydratácie, skúste:

- **Premiestnite ho zo slnka do miesta v tieni.**
- **Poskytnite mu vodu.**
  Ak odmieta piť, použite striekačku.
- **Okolie pyskov a papule pretrite kockou ľadu.**
- **Vodu ochuťte netukovým neslaným hovädzím alebo kuracím vývarom.**

Ak po hodine zbadáte zlepšenie, pes je na správnej ceste. Pokiaľ sa však nič nezmenilo a pridružili sa ďalšie príznaky, môže ísť už o ťažkú dehydratáciu. Vtedy neváhajte a okamžite vyhľadajte veterinárnu pomoc. V takom prípade už ide o život!

Niektorí z vás majú doma bazén s prístupom aj pre psa. Umožnite mu, aby sa aj on v lete schladil. Ak však máte:

• vodu s obsahom chlóru, pamätajte, že psy takú vodu piť nebudú a nezabudnite preto na misku s vodou

• bazén so slanou vodou je určite príjemným ľudským spestrením, ale tento typ vody nie je vhodný na pitie, pripravte mu preto misku s čerstvou vodou

• rebrík do bazénu, zabráňte psovi skákať do bazéna. Hrozí nebezpečenstvo vysilenia a utopenia.

Neponechajte kontrolu nad pitným režimom iba na vašom psovi. Kontrolujte, či pije a v pravidelných intervaloch mu meňte vodu za čerstvú. Pri vysokých horúčavách môžete do jedla pridať trochu vody – uistíte sa tak, že túto určite vypije. Kľúčom k udržaniu správnej kondície a zdravia psa je dostatok tekutín. Vždy pri odchode z domu, a to nielen v letných mesiacoch, sa uistite, či sú misky prístupné a sú naplnené dostatočným množstvom čerstvej vody. Ak sa ponáhľate do práce, radšej 5 minút meškajte, ale ubezpečte sa, že váš štvornohý priateľ má vodu k dispozícii po celý čas vašej neprítomnosti.

PREMNOŽENÉ DIVIAKY, PROBLÉM, KTORÝ SUŽUJE NEJEDNU SAMOSPRÁVU

Obyvatelia Hája v posledných týždňoch poukazujú na problém s premnoženými diviakmi. Tento fenomén sužuje nielen obce, ktoré sú v blízkosti lesov, ale aj mnohé mestá na Slovensku. Diviačia zver spôsobuje škody na úrode, ale čoraz častejšie sa vyskytuje aj v okrajových lokalitách obcí. Miestne samosprávy nemajú legislatívne právomoci, aby túto situáciu svojpomocne vyriešili.

Na obecnom úrade sa množia sťažnosti obyvateľov na diviaky, ktoré sa medzi ľuďmi udomácnili, no tí z nich majú strach. Diviaky stratili plachosť a nie je ničím výnimočným, že v ranných, či večerných hodinách si pokojne postávajú pri autobusovej zástavke pri evanjelickom kostole alebo na štátnej ceste z Turčianskych Teplíc smerom do Hája. Na podnet niekoľkých občanov sa obecný úrad obrátil na Pozemkový a lesný odbor so žiadosťou o riešenie tohto problému. OÚ Martin, PLO prerokoval opísaný stav diviačej zveri s predsedníctvom Poľovníckej spoločnosti Žiarec Háj a obecnému úradu podal vyjadrenie. Podľa neho je vzniknutá situácia PS Žiarec riešená dostatočne, v predmetnej lokalite bolo ulovených 12 kusov diviačej zveri. PLO ďalej v stanovisku podotýka, že riešenie problému do značnej miery sťažujú aj samotní občania, ktorí skoro každý večer stoja v blízkosti diviakov, filmujú a fotografujú ich, hádžu im rôzne pamlsky a tým tak podporujú domestifikáciu týchto zvierat. Ďalším problémom, ako sa uvádza v liste je, že spomínané zvieratá sa nachádzajú v blízkosti obce a žiadny poľovník si nemôže dovoliť porušiť bezpečnostnú vzdialenosť stanovenú zákon č. 190/2003 Z.z. o strelných zbraniach a strelive. Priestor na bezpečný lov je tak veľmi obmedzený a sťažený. Poľovníci poukazujú aj na veľký výskyt áut a motoriek v lesoch. Zver si tak zvykla na ruch a zistila, že sa ho nemusí báť. Presúva sa bližšie k obydliam, kde sú nezodpovednými občanmi vyhodené rôzne odpadky z polí, záhrad a domácností. Z odpadu vzniká kompost s množstvom chrobákov a ten je pre chuťové poháriky diviakov, ale i inej zveri delikatesou. Treba zdôrazniť, že v tomto prípade ani odstrel nič nevyrieši, ak budú ľudia aj naďalej „lákať" zver na spomínanú potravu. Organizovaným odstrelom sa môže daná lokalita „prečistiť", ale uvoľnené miesto bude poľahky obsadené inou zverou z inej lokality. Tá príde, lebo bude mať za čím. Aj napriek týmto skutočnostiam sa Poľovnícka spoločnosť Žiarec stavia k problému pozitívne a aj naďalej sa ju bude snažiť riešiť. Zároveň vyzýva občanov, aby nevyhadzovali pokosenú trávu či bioodpad do kritických lokalít, lebo takýmto nezodpovedným správaním len lákajú zvieratá bližšie k obci.

Kliešť je obávaným strašiakom leta

KLIEŠŤ NÁS STRAŠÍ NAJMÄ V LETE. MÁME Z NEHO O TO VÄČŠÍ STRACH, ČÍM MENEJ O ŇOM VIEME. STRESUJE NÁS NA VÝLETOCH DO PRÍRODY, NA DOVOLENKÁCH, NÚTI NÁS KUPOVAŤ SI REPELENTY, NATIERAŤ SA ODPUDZOVAČMI KLIEŠŤOV, SLEDOVAŤ VÝROBKY Z MLIEKA. KLIEŠŤ NÁS „ZAKLIEŠŤUJE" A ROBÍ NÁM PROBLÉMY. ŽIJE TAM, KDE RASTIE TRÁVA – NA LESNÝCH ČISTINKÁCH, NA OKRAJOCH LESA A CHODNÍKOV, VO VLHKÝCH ÚDOLIACH, TLAČÍ SA AJ DO MIEST.

Hematofágny článkonožec nám doslova pije krv. Zo 713 známych druhov kliešťov je na Slovensku 17. Delia sa na hniezdno-norové (nidikolné, 80 %) – žijú v hniezdach a norách vtákov, cicavcov (ježov, líšok, netopierov...) a pasienkové, vonkajšie (exofilné, 20 %) – číhajú na pastviskách, v lesoch, majú rôznu ročnú i dennú dobu aktivity, široké spektrum hostiteľov.

Ústne ústroje kliešťa sú párové článkované hmatadlá, nožničkové klepietka (chelicery), ktoré prerežú kožu, ozubený fixačný orgán, chobôtik, rypáčik (hypostóm). Kliešť chodí po tele „nečujne" vďaka blanitým prísavkám (vankúšikom). Miesto vpichu najprv znecitlivie(anestetikum), kožu bezbolestne prereže a „podá" antihistaminikum (rana nesvrbí). Látky obsiahnuté v slinách kliešťov rozširujú cievne kapiláry, zrýchľujú tok krvi a blokujú imunitný systém. Výlučkami cementových žliaz sa kliešť prilepí, je v koži zabetónovaný. Spočiatku si len tak „usrkáva", neskôr popíja, potom statočne ťahá. Samička má dlhý hypostóm hlboko zaborený v koži. Nymfa má krátky hypostóm, je uchytená plytko. Kliešť najprv slinami „rozpustí" cement, potom uvoľní hypostóm a odpadáva z tela hostiteľa do vonkajšieho prostredia. Kliešť obyčajný (Ixodes ricinus) je druh parazita, ktorý sa živí krvou zvierat i človeka. Nebezpečný je tým, že môže prenášať rôzne choroby. Pre človeka je nebezpečná najmä kliešťová encefalitída a lymská borelióza. Menej často sa vyskytujú (lokálne): anaplazmóza, tularémia, Q-horúčka a TIBOLA. Kliešťová encefalitída je vírusový zápal mozgu a mozgových blán. Pred encefalitídou sa môžeme chrániť vakcínou. V slinách kliešťov sú bioaktívne molekuly, voči ktorým hostiteľský organizmus vytvára protilátky. Tieto molekuly sú izolované, analyzované a využívané na výrobu vakcíny. Myši imunizované slinami kliešťov boli odolné voči infekcii kliešťovej encefalitídy. Proti Lymskej borelióze neexistuje preventívna vakcína. Účinné sú antibiotiká (tetracyklíny, cefalosporíny 3. gen.). Prenos borélií slinami kliešťov začína po 24 hodinách. Kliešť nejde na hocikoho: 20 % nikdy nemalo pripitého kliešťa, 65 % ojedinele, 15 % každoročne aspoň jedného kliešťa. Idú 2 až 10-krát častejšie na chlapcov ako na dievčatá.

INDIVIDUÁLNA OCHRANA PRED KLIEŠŤAMI:

používame repelenty, prehliadka tela po návrate z lesa.

BEZPEČNÉ ODSTRÁNENIE KLIEŠŤA:

Samičku (aj nymfu) vyberáme špeciálnou alebo obyčajnou pinzetou. Uchopiť čo najbližšie pri koži. Najprv pootočiť pol otáčky na jednu a druhú stranu a kývavým pohybom pomaly ťahať kolmo proti koži. Po vytiahnutí skontrolovať, či je odstránené celé telo kliešťa. Ranu vydezinfikovať najlepšie jódovou tinktúrou. Ak je kliešť pricicaný na prístupnom mieste, treba sa pokúsiť vybrať ho svojpomocne alebo vyhľadať pomoc.

NEODPORÚČA SA:

Pri vytáčaní viac ako jednu otočku v ose kliešťa alebo krúžením pod tampónom sa kliešť „vylomí" a časť jeho hypostómu –„skoba" zostane v koži. Odlomený hypostóm sa v koži opúzdri. Mali by sme si zapamätať: „Kliešťa neradno vytočiť, lepšie je s ním vykývať."

KLIEŠŤOVÉ MÝTY:

Kliešťa nenatierame masťou ani olejom, pretože vtedy sa mu upchajú dýchacie otvory, začne sa dusiť a sliniť do rany, čo zvyšuje riziko infekcie. Kliešťa nevytáčame, čiže nerobíme viac otáčok do jednej strany, lebo mu ukrútime chobôtik, ktorý ostane v koži, kde sa opúzdri. Vytáčanie kliešťa proti smeru alebo v smere hodinových ručičiek je mýtus. Kliešť nemá na chobôtiku závit, ale spätné zúbky v dvoch radoch.

OZNAM

Obecný úrad Háj oznamuje občanom, že vývoz komunálneho odpadu (zo smetných nádob) a separovaného odpadu (vrecia) bude od júna 2018 vykonávať nezisková organizácia VEPOS Horného Turca n.o. poskytujúca všeobecne prospešné služby v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia. Termín vývozu separovaného odpadu bude vždy v dostatočnom predstihu oznámený cestou miestneho rozhlasu, plagátov, ako aj prostredníctvom webovej a facebookovej stránky obce.

AKTUÁLNY PROBLÉM

PARKOVANIE ÁUT NA MIESTNYCH KOMUNIKÁCIÁCH

Obecný úrad žiada občanov, aby pri parkovaní pred rodinnými domami brali ohľad na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Celodenné parkovanie áut na miestnych komunikáciách je problém, ktorý sa netýka len našej obce. Súčasťou miestnych komunikácií sú aj priľahlé chodníky, priľahlé verejné priestranstvá a priľahlé obratiská vozidiel. Vyzývame preto občanov, ktorí sústavne parkujú svoje osobné motorové vozidlá na miestnych komunikáciách, priľahlých chodníkoch a verejných priestranstvách, aby si svoje autá zaparkovali vo svojom vlastnom dvore, na vlastnom pozemku a nezamedzovali tak premávke na miestnych komunikáciách a neznemožňovali - nezatarasovali chodníky pre peších. Takýmto parkovaním sa bráni riadnemu a nerušenému užívaniu verejných priestranstiev, miestnych komunikácií a priľahlých chodníkov obyvateľom obce, ako aj iným občanom. V úzkych uličkách to zasa robí problém vozidlám záchrannej zdravotnej služby, požiarnym vozidlám, smetiarom v čase zvozu komunálneho odpadu a pri údržbe ciest, pretože sa tam autá nemôžu dostať, musia vycúvať. Ide najmä o úzke uličky, kde sú autá zaparkované po oboch stranách. Na vyššie uvedené upozorňujeme na základe podnetov od občanov, ktorí sa v dôsledku zaparkovaných vozidiel ocitli v kolízii s prechádzajúcimi vozidlami či už ako chodci, cyklisti alebo vodiči.

HASIČI BILANCOVALI

Tak, ako každý rok, aj tento sa stretli hasiči DHZ Háj, aby zhodnotili výsledky práce za rok 2017 a prijali úlohy, ktoré budú plniť v roku 2018. VČS sa konala 19. januára 2018. Zúčastnili sa jej aj hostia z SDH Lubina-Větřkovice. Organizácia mala k dňu konania schôdze 136 členov z toho 51 žien a 17 mladých hasičov. V roku 2017 sme sa rozlúčili s našimi členmi Jozefom Ižipom ml., Emilom Podhorským a Annou Fakačovou. Členstvo v roku 2017 zrušili 3 členovia a 1 členka prestúpila do iného DHZ a prijali sme 2 členov. Organizáciu riadil aj minulý rok 15 členný výbor a 3 členovia revíznej komisie. Zasadnutie výboru sa uskutočnilo 8 krát. V marci sa naši členovia Jozef Weis a Adam Pádej zúčastnili Okresného valného zhromaždenia Územnéj organizácie DPO Turčianske Teplice, kde bolo zvolené nové vedenie ÚzO. Do pléna ÚzO bol zvolený aj náš zástupca Jozef Weis. Náš DHZ Obce Háj bol v roku 2017 zaradení do „B" kategórie Celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov hasičských jednotiek. Máme vyškolených 20 členov základnou odbornou prípravou a 1 veliteľa. V roku 2017 si obnovili aktualizačnou prípravou preventivárske kurzy Martina Šagátová a Michal Haľama. Z financií ktoré sme dostali v tejto kategórii sme doplnili potrebný zásahový materiál. Boli nám napálené vysielačky vo vozidle s pridelenými frekvenciami na profesionálnych hasičov a zaškolená obsluha. Na vozidlo Iveco Daily nám boli nalepené nálepky na určenie príslušnosti k DHZ Obce Háj. V auguste sme zakúpili 9 miestne dodávkové vozidlo Peugeot Boxer. Toto vozidlo bolo zakúpené zo sponzorských peňazí od pána Kornela Šurína a Pavla Petránka. V júni nám bolo vyhlásené okresné cvičenie – simulácia povodní v Dubovom, kde sme stavali protipovodňové steny. Na cvičení sa zúčastnili Jozef Weis, Adam Pádej, Peter Šulek ml., Jozef Weis ml.. V mesiaci jún sme predviedli ukážku techniky a zásahu pre deti v našej MŠ. 20. mája sme uskutočnili nočnú hasičskú súťaž o pohár DHZ Háj, sen Jozefa Ižipa, s ktorou od roku 2018 budeme pravidelne robiť Memoriál Jozefa Ižipa. 19. augusta sme uskutočnili pohárovú súťaž o pohár veliteľa DHZ Háj a ligové kolo THL. O túto súťaž bol veľký záujem zo strany družstiev a aj divákov. Na týchto súťažiach sa nám zúčastnili aj kolegovia z družobnej organizácie Lubina-Větřkovice súťažnými družstvami a aj členmi výboru. Naša najmladšia generácia sa zúčastnila okresného kola 27. mája v Diviakoch kde kolektív chlapcov obsadil 3. miesto a v požiarnom útoku s vodou 3 . miesto. Za tieto výsledky treba poďakovať všetkým členom kolektívu a hlavne vedúcej Martine Šagátovej a niektorým rodičom. Muži obsadili v 5. ročníku THL 4. miesto z 15 kolektívov. Záverom sa chcem poďakovať všetkým členom, členkám, ktorí sa podieľali na práci organizácie v roku 2017. Ďalej ďakujem v mene DHZ Obecnému úradu, Telovýchovnej jednote Družstevník Háj, Pavlovi Petránkovi, Kornelovi Šurínovi, Igorovi Húsovi, rodinnej farme Veles Háj, za poskytnutú finančnú a materiálnu pomoc.

Jozef Weis
tajomník DHZ

SPRÁVA O ČINNOSTI OBECNÉHO ÚRADU A POSLANCOV OZ, ČLENOV KOMISIÍ ZA ROK 2017

Opäť sme vstúpili do nového roka. To, čo sme prežili v tom starom, každý rôzne a zároveň podobne v každodenných radostiach a starostiach, zostane už len v našich spomienkach a v našich činoch. Je isté, že každý z nás sa ho snažil naplniť tak, ako najlepšie vedel, či už v oblasti rodinnej, osobnej alebo pracovnej. Minulý rok je nenávratne preč, už nedokážeme na ňom nič zmeniť, ale mali by sme sa z neho poučiť. Z pohľadu samosprávy prišiel čas bilancovania. Premýšľame, čo všetko starý rok priniesol, čo sa v obci udialo, resp. podarilo uskutočniť a zrealizovať. Nie je to inak ani teraz a som rada, že aj v tejto správe je viac kladov ako záporov. Rokom 2017, ktorý sme uzavreli, sa skončil tretí rok nášho volebného obdobia.

Z činnosti Obecného zastupiteľstva

V roku 2017 Obecné zastupiteľstvo v Háji zasadalo na základe riadne vypracovaného plánu práce. Zasadaní bolo celkom 7. V OZ pracovalo päť poslancov a to: Miroslav Pavlík, zástupca starostky obce, Ing. Lenka Lejtrichová, Nikoleta Mračková, Jozef Weis a Anna Šuleková.

Zasadania OZ sa uskutočnili nasledovne:

1. Riadne zasadanie OZ – 23. 2. 2016
   – účasť poslancov 80 % (neprítomný M. Pavlík)
2. Riadne zasadanie OZ - 30. 3. 2016
   – účasť poslancov 100 %
3. Riadne zasadanie OZ – 22. 5. 2016
   – účasť poslancov 100 %
4. Riadne zasadanie OZ – 15. 6. 2016
   – účasť poslancov 100 %
5. Riadne zasadanie OZ – 7. 9. 2016
   – účasť poslancov 80 % (neprítomná A. Šuleková)
6. Riadne zasadanie OZ – 12. 10. 2016
   – účasť poslancov 80 % (neprítomná N. Mračková)
7. Riadne zasadanie OZ – 13. 12. 2016
   – účasť poslancov 100 %

Celková účasť poslancov na zasadaniach bola **91,42 %**. Pri reálnom hodnotení môžem konštatovať, že účasť na zasadaniach bola veľmi dobrá. Neprítomnosť sme zaznamenali z dôvodu práceneschopnosti a pracovnej vyťaženosti.

V roku 2017 poslanci obecného zastupiteľstva **prijali** celkom **125 uznesení** a to:

- Berie na vedomie 78 uznesení
- Schvaľuje 36 uznesení
- Ukladá 4 uznesenia
- Neschvaľuje 3 uznesenia
- Doporučuje 3 uznesenia
- Konštatuje 1 uznesenie

Najdôležitejšie uznesenia z roku 2017

23.2.2017

- informácia starostky obce zo zasadania Miestnej volebnej komisie v Háji, ktorá bola zvolaná za účelom určenia náhradníka na uvolnené miesto poslanca OZ podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí a zákona č. 180/2014 Z.z., kedy bola žrebovaním z dvoch kandidátov určená za poslanca OZ v Háji Anna Šuleková č.180, ktorá zároveň zložila aj zákonom predpísaný sľub poslanca OZ.
- informácia starostky obce, že z dôvodu uvolnenia funkcie zástupcu starostky obce bol určený za zástupcu starostky obce poslanec OZ Miroslav Pavlík č.65, ktorý túto funkciu prijal.
- menovanie Bc. Adama Pádeja č.133 do funkcie veliteľa DHZO Háj.
- žiadosť Lenky Paškovej č.171 o odpredaj pozemku, novovytvorená parcela č. KN-C 72/4 v KÚ Háj o výmere 58 m^2, druh pozemku záhrada, ktorej vlastníkom je obec Háj a ktorú žiadateľka užíva už viac rokov a okrem toho táto susedí s jej parcelami, na ktorých má postavený aj rodinný dom.
- informáciu starostka obce o podaní žiadosti o dotáciu na individuálne potreby obcí vo výške 12 000 € s 10 % spolufinancovaním obce na rekonštrukciu fasády budovy MŠ, ktorú sme zaslali na MF SR do Bratislavy.
- informáciu starostky obce o zapojení sa našej obce do projektu v rámci poskytnutia dotácie z rozpočtu ŽSK na skrášlenie a sfunkčnenie športového areálu a vytvorenie exteriérovej športovej zóny vo výške 1 500 € a do projektu na skultúrnenie a zmodernizovanie autobusovej zastávky pri ev. kostole tiež vo výške 1 500 €.

30.3.2017

- schválenie dotácie vo výške 150 € na základe žiadosti Jednoty dôchodcov Slovenska v Háji v zmysle VZN č.2/2015 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce.
- schválenie dotácie vo výške 250 € na základe žiadosti DHZO Háj v zmysle citovaného VZN.

- schválenie dotácie vo výške 1 250 € na základe žiadosti TJ Družstevník Háj v zmysle citovaného VZN.
- schválenie Smernice o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k zákazkám s nízkou hodnotou podľa ust. § 117 zákona č.343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní, ktorá nadobudla platnosť od 1.4.2017.
- schválenie odpredaja pozemku parcela č. KN-C 72/4 o výmere 58 m^2 Lenke Paškovej č.171.
- informácia starostky obce o revitalizácii potoka Hájčanka v dĺžke cca 250 m od salaša Ladislav Gaššo, ako aj v dĺžke cca 100 m od Petra Petránka súp. č. 122 smerom k čističke odpadových vôd, ktorú vykonal Slovenský vodohospodársky podnik š.p. – Povodie Váhu.
- informáciu o realizácii asfaltového povrchu na ceste od súp. č.122 Peter Petránek smerom k súp. č. 191 Radomír Beránek a zároveň k MŠ a RK kostolu.

22.5.2017

- schválenie Smernice o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov k zákazkám s nízkou hodnotou podľa ust. § 117 zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní, ktorá nadobudla platnosť od 1.6.2017. Zároveň sa ruší Smernica o verejnom obstarávaní, ktorá nadobudla platnosť od 1.4.2017.
- informácia starostky obce, že naša žiadosť, ktorú sme zaslali na Poľnohospodársku platobnú agentúru do Bratislavy ešte na začiatku februára 2016 na vybudovanie ďalšej etapy kanalizácie v obci, bola v týchto dňoch len zaevidovaná.

15.6.2017

- odborné stanovisko hl. kontrolórky obce k Záverečnému účtu obce Háj za rok 2016.
- schválenie Záverečného účtu obce Háj a celoročné hospodárenie obce za rok 2016 a to bez výhrad.
- schválenie použitia prebytku rozpočtového hospodárenia obce za rok 2016 na tvorbu rezervného fondu obce vo výške 33 038,82 €.
- schvaľuje zakúpenie malotraktora pre potreby obce, nakoľko súčasný je vo veľmi zlom technickom stave.
- schvaľuje zakúpenie 10 ks pivných setov (10 ks stolov a 20 ks lavíc) pre účely obce.

7.9.2017

- bola predložená Správa o činnosti hl. kontrolóra obce za 1. polrok 2017.
- schválenie VZN obce Háj č.1/2017 o vyhradení miest a určení podmienok na umiestňovanie volebných plagátov na verejných priestranstvách počas volebnej kampane pre voľby do NR SR, EP, VÚC a Obce Háj.
- schválenie VZN obce Háj č.2/2017 o niektorých podmienkach držania psov na území obce Háj.
- informácia starostky obce o pokračovaní stavby kanalizácie v našej obci s termínom ukončenia prác do 30.11.2017.
- informácia starostky obce o poskytnutej dotácii zo ŽSK vo výške 500, € so spolufinancovaním obce vo výške 5 % za účelom vybudovania autobusovej zastávky pri ev. kostole.
- informácia starostky obce o poskytnutej dotácii zo ŽSK vo výške 800,00 € so spolufinancovaním obce vo výške 5 % za účelom zakúpenia exteriérového stolnotenisového stola.
- doporučenie starostke obce urobiť prieskum trhu na nákup nových pracovných strojov a to malotraktora pre prácu v obci a kosačky pre potreby kosenia areálu TJ.
- doporučenie starostke obce zistiť možnosť zmeny trasy autobusu s pravidelným odchodom z Hája o 6.40 hod. a 7.20 hod., kedy by autobus zastavil najprv na autobusovom nástupišti a potom by pokračoval v jazde smerom k domovu dôchodcov a základnej škole.

12.10.2017

- informácia účtovníčky obce o úprave bežného rozpočtu obce Háj v príjmovej aj výdavkovej časti k 30.9.2017.
- informácia starostky obce o plánovanom zakúpení vysávača na lístie do obce z dôvodu skvalitnenia a uľahčenia údržby verejných priestranstiev v obci, ale hlavne na miestnom cintoríne.
- informácia starostky obce o voľbách do samosprávnych krajov, ktoré sa budú konať 4.11.2017.
- informáciu starostky obce o zahájení prác na vstupnej chodbe na obecný úrad.
- informácia starostky obce o problémoch s odvodňovacím kanálom Milana Svitača súp. č.168.

13.12.2017

- návrh rozpočtu obce Háj na roky 2019 – 2020, ako aj skutočné čerpanie rozpočtu za roky 2015, 2016 a očakávanú skutočnosť za rok 2017.
- schválenie návrhu rozpočtu obce Háj na rok 2018.
- schválenie ponechať v pôvodnom znení, bez pripomienok, VZN č.1/2014 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady platné od 1.1.2015, Dodatok č.1/2015 k VZN č.1/2014 o miestnych daniach a miestnom poplatku za kom. Odpady a drobné stav. odpady platný od 1.1.2016, ako aj VZN č.1/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s robnými stavebnými odpadmi platné od 1.7.2016.
- informáciu Jozefa Weisa, tajomníka DHZ, o zazimovaní požiarnej techniky.

- príkazný list č.1/2017 vydaný starostkou obce na vykonanie riadnej inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov obce Háj k 31.12.2017.
- schválenie členov inventarizačných komisií na vykonanie riadnej inventarizácie k 31.12.2017.
- informácia starostky obce o havarijnom stave mosta na miestnej komunikácii pri Miroslavovi Ižipovi súp. č. 99 vedúcej k miestnemu cintorínu.
- informáciu starostky obce o odklade nákupu komunálnej techniky a to malotraktora pre potreby obce a kosačky na kosenie areálu TJ s tým, že nákup ponecháme na rok 2018.
- schválenie úpravy rozpočtu obce Háj k 30.11.2017 v príjmovej aj výdavkovej časti, ktorú predložila účtovníčka obce.
- informáciu o Správe nezávislého audítora Ing. Fiolekovej zo dňa 6.12.2017, ktoru overila účtovnú závierku Obce Háj za rok 2016 uvedenú vo výročnej správe a ktorá je v súlade s požiadavkami zákona o rozpočtových pravidlách.
- schválenie vstupu obce Háj do oblastnej organizácie cestovného ruchu Turiec – Kremnicko od 1.1.2018.

Kontrolórka obce

Prácu kontrolórky našej obce vykonáva Katarína Rišiaňová. K práci pristupuje svedomite a zodpovedne. Úzko spolupracuje aj s Finančno - plánovacou komisiou. Kontrolu prevádza raz týždenne. Svoju činnosť riadi podľa vopred vypracovaného plánu. Dvakrát do roka podáva správu hlavného kontrolóra o hospodárení s finančnými prostriedkami v obci, poskytuje stanovisko k záverečnému účtu obce a zúčastňuje sa zasadaní Finančno-plánovacej komisie obce.

Z činnosti jednotlivých komisií pri OZ Háj

Pri OZ v Háji pracujú 3 komisie predsedami ktorých sú poslanci OZ, členovia sú zastúpení z radov občanov.

Finančno – plánovacia komisia

Predseda: Miroslav Pavlík

Členovia : Eleonóra Ločajová, Zuzana Pavlíková

K**omisia ochrany verejného poriadku a stavebná**

Predseda: Jozef Weis

Členovia: Ing. Lenka Lejtrichová, Ing. Milan Koleno, Peter Štrba, Peter Šulek

Kultúrno-športová komisia

Predsedníčka: Nikoleta Mračková

Členovia: Mgr. Denisa Herčúthová, Katarína Kmeťová, Viera Ondríková, Anna Šuleková, Andrea Žillová

Práca komisií je na dobrej úrovni, komisie pracujú podľa vypracovaných plánov práce, podľa ktorých si riadia svoju činnosť. Vo výnimočnom prípade komisie zasadajú aj mimoriadne.

Vypracované projekty /žiadosti o dotácie/, investičné akcie

Na základe vypracovaného projektu v spolupráci so spoločnosťou TURVOD a.s. Martin sme podali žiadosť o dotáciu na Environmentálny fond do Bratislavy na dobudovanie zostávajúceho úseku kanalizácie v obci, kde sme boli úspešní a na rok 2017 nám boli pridelené finančné prostriedky vo výške 50 000,00 € s 5 % spolufinancovaním z rozpočtu obce. Na základe uvedeného sme v roku 2017 vybudovali ďalších 16 kanalizačných prípojok. Zároveň sme v októbri 2017 podali ďalšiu žiadosť o dotáciu na rok 2018 cez Envirofond.

Začiatkom februára 2017 sme zaslali žiadosť o poskytnutie dotácie z rozpočtu ŽSK podľa VZN ŽSK č.46/2016 – výzva č.1, kde sme žiadali fin. prostriedky v rámci podporovanej činnosti „Športoviská" v max. výške 1 500,00 € so spolufinancovaním obce vo výške 300,00 € na skrášlenie a sfunkčnenie ďalšieho priestoru v športovom areáli našej obce a vytvorenie športovej exteriérovej zóny zakúpením exteriérového stolnotenisového stola a exteriérového fitnes posilňovacieho stroja pre dve osoby (celkom 1 800,00 €).

Koncom marca 2017 sme zaslali žiadosť o poskytnutie dotácie z rozpočtu ŽSK podľa VZN ŽSK č.46/2016 – výzva č.3, kde sme žiadali fin. prostriedky v rámci podporovanej činnosti „Verejný priestor a verejné priestranstvá – miestna infraštruktúra malých rozmerov" v max. výške 1 500,00 € so spolufinancovaním obce vo výške 300,00 € na vybudovanie novej autobusovej zastávky a skrášlenie a zveľadenie verejného priestranstva (celkom 1 800,00 €).

Zároveň sme vypracovali projekt na poskytnutie dotácie na individuálne potreby obcí z MF SR na rekonštrukciu fasády a odkvapového systému obecnej budovy – materskej školy vo výške 13 500 € s 10 % spolufinancovaním z rozpočtu obce (celkom 15 000,00 €).

V prvom štvrťroku sme sa zapojili ešte do nasledovných projektov :

- cez Nadáciu TESCO pod názvom „Spoločne pre zelený Háj", kde naša obec mohla získať dotáciu v max. výške 1 300,00 € a použiť ju na úpravu, zrevitalizovanie a skrášlenie plochy pri vstupe do obce pri MŠ a RK kostole.
- cez Nadáciu VÚB pod názvom „Areál pre všetkých", kde sme mohli získať dotáciu v max. výške 1 500,00 € a použiť ju na skrášlenie a sfunkčnenie ďalšieho priestoru v športovom areáli obce vytvorením Street-workout ihriska.

- Cez Nadáciu Raiffeisen banky pod názvom „Oáza zelene a hier", kde sa naša obec uchádzala o dotáciu v max. výške 1 000,00 € určenú na modernizáciu, obnovu a skrášlenie detského ihriska v areáli našej Zelenej materskej školy.

Koncom októbra sme začali s realizáciou povrchovej úpravy a to položením asfaltového koberca na miestnej komunikácii v úseku od súp. č. 122 Peter Petránek k súp. číslu 191 Radomír Beránek a zároveň na úseku k MŠ a RK kostolu. Tento úsek cesty sme financovali z rozpočtu obce bez cudzích zdrojov vo výške 19 094,33 €.

Do obce bolo zakúpených z vlastných zdrojov 10 pivných setov (10 ks drevených stolov a 20 ks drevených lavíc) na rôzne akcie konané vonku vo výške 1 000,00 €, zakúpený bol aj fukár a vysávač lístia v jednom v sume 329,00 €, fotoaparát na zdokumentovanie všetkých akcií v obci v sume 807,00 € a drevená skriňa umiestnená na chodbe obecného úradu v sume 117,00 € všetko z vlastných zdrojov.

V MŠ počas zátvoru, cez letné prázdniny, sme sa zamerali na rekonštrukciu altánku v areáli materskej školy a to nielen náterom, ale aj výmenou drevených prvkov, ktoré boli, vplyvom poveternostných vplyvov, značne poškodené. Zároveň bol zakúpený nový interiérový nábytok a to skrinky na prezliekanie a lehátka s matracmi, ako aj nové hračky taktiež z rozpočtu obce.

Aj v tomto roku sme pokračovali so skrášľovaním prostredia v okolí obecného úradu a to výsadbou zelene. Vysadených bolo ďalších 10 ks kríkov a niekoľko druhov kvetov.

V mesiaci júl sme kompletne zrekonštruovali partizánske hroby na miestnom cintoríne – obnovili sme písmo na pomníku, natrela sa obruba, hroby sme pokryli fóliou, na ktorú sme umiestnili drobné okrasné sušky, zakúpili sa nové vázy na kvety.

Počas letného obdobia sme frézovanou drvou zasypali všetky výtlky v obci a aspoň takouto formou sme upravili miestne komunikácie.

Aj v roku 2017 sme pokračovali v likvidácii komunálneho odpadu, separovaného odpadu a to plastov, skla, papiera, biologicky rozložiteľného odpadu, nebezpečného odpadu a elektroodpadu. Pravidelne každý rok vykonávame veľkoobjemový zber. Občania tak využili vo veľkej miere likvidáciu nepotrebného odpadu z domácností.

Menšie obecné služby a projekty cez ÚPSVaR

Na menších obecných službách podľa § 3 odst. 3 písm. a) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení máme troch občanov - Vladimíra Ižipa č. 12, Milana Ižipa č. 131 a Kamila Vojteka č. 166.

Pracovníci v zimnom období čistili chodníky od snehu, posýpali miestne komunikácie a upravovali okolie autobusových zastávok. Začiatkom jari začali čistiť potok v priehrade . Vypiľovali krovie a čistili brehy, aby sa zlepšila prietočnosť toku. Čistili sa priestory melioračného rigolu, ktorý má v správe Štátna Melioračná správa Bratislava, žiaľ o jeho údržbu sa nestará. Koryto rigolu bolo zarastené vysokými vrbinami a celkove kry bránili v prietočnosti vody. V mesiaci máj sa začali vykonávať nasledovné práce: a to kosenie dvora MŠ, detského ihriska pri MŠ, pri pamätníku, ihrisku, miestnom cintoríne a ostatné verejné priestranstvá. Čistili sa zaburinené chodníky, opiľovali sa stromy a živý plot, pílilo sa drevo v MŠ a v obci. Vykonávalo sa čistenie celého potoka. Počas celého roka sa upratovalo v MŠ, v OcÚ a KD. V mesiacoch október až november sa robilo čistenie cintorína z opadaného lístia a odstraňovanie polámaných konárov po silných vetroch.

Aj vďaka týmto prácam sa nám darí udržiavať obec čistú a upravenú. Sú to malé mravenčie práce, ale aj tieto treba robiť a keby obec mala každú uvedenú prácu zaplatiť znovu by to zaťažilo rozpočet obce.

V rámci národného projektu „Podpora zamestnávania UoZ prostredníctvom vybraných aktívnych opatrení na trhu práce – 2" podľa § 50 j) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti sme uzatvorili prac. zmluvu na plný úväzok s Kamilom Vojtekom, Háj č.166 na obdobie od 1.4.2017 do 30.9.2017 na čistenie verejných priestranstiev v obci, kde ÚPSVaR refundoval mzdu a odvody vo výške 80 % a obec hradila 20 % z vlastných fin. prostriedkov.

V rámci národného projektu „Reštart – príležitosť pre dlhodobo nezamestnaných vrátiť sa na trh práce – opatrenie č.2" podľa § 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti sme uzatvorili Dohodu s ÚPSVaR Martin na Janu Belanovú, ul. ČA 1201/14, Turč. Teplice na obdobie od 1.11.2017 do 30.4.2018 na miesto upratovačky na OcÚ a MŠ na polovičný úväzok, kde nám budú refundované fin. prostriedky v plnej výške t.j. 100 %.

Ukončené projekty cez ÚPSVaR v roku 2017 :

- k 30.4.2017 bol ukončený projekt na Andreu Žillovú, Háj č.144 podľa § 51 a) zákona č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti na miesto učiteľky MŠ
- k 31.7.2017 bol ukončený projekt na Kristínu Prachárovú, ul. Robotnícka 846/12, Turč. Teplice podľa § 54 odst. 1 písm. a) zákona č.5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti na pozíciu pomocný administratívny pracovník
- k 31.10.2017 bol ukončený projekt na Emíliu Illovú, Háj č.175 podľa § 54 odst.1 písm.a) zákona č.5/2004 o službách zamestnanosti na pozíciu upratovačky na OcÚ a MŠ

V roku 2017 boli v obci vydané:

- Stavebné povolenia 1
- Ohlásenie drobných stavieb 12

- Kolaudačné rozhodnutia 3
- Rozhodnutie o odstránení stavby 1
- Pridelenie súpisného čísla 1
- Rozkopávkové povolenia 5
- Výruby stromov 1

- ***Overili sme:***
- 19 listín
- 103 podpisov
- vydaných bolo 6 rybárskych lístkov

Demografické údaje

Do obce sa **k trvalému pobytu** prihlásili **19 občania**: Mgr. Zuzana Lipovská č.67, Mgr. Tomáš Lipovský č.67, Simeon Lipovský č.67, Damian Lipovský č.67, Iveta Fábryová č.150, Ondrej Fábry č.150, Matúš Herda č.166, Marián Kubica č.138, Rudolf Kubica č.138, Emília Kubicová č.138, Ing. Katarína Štolová č.138, Přemysl Štola č.138, Ondrej Štola č.138, Bc. Ivana Fillová č.134, Mgr. Anna Warner č.8, Patrik Lejtrich č.146, Lukáš Kislík č.54, Sára Anna Kislíková č.54, Viktória Kislíková č.54.

Narodili sa **2 deti**: Lenka Herdová č.166 a Mia Miazdrová č.126.

Odsťahovali a odhlásili sa z trvalého pobytu **5 občania** a to : Janka Čierna č.54, Jakub Zajac č.54, Tomáš Oller č.132, Mgr. Daniel Mišina č.67 a Mgr. Lucia Romanová č.108.

Zomreli 5 občania: Jozef Ižip č.179, Emil Podhorský č.138, Vladimír Krnáč st., Anna Dubovcová č.112, Anna Fakačová č.147.

Kultúrny život našej obce

Fašiangy, Veselé jarné prázdniny, 2. obecná zabíjačka, Prednáška na tému „Cvičenie a zdokonaľovanie pamäti, Fotografická súťaž Jarné impresie, Pietny akt – oslobodenie obce, Veľkonočné tvorivé dielne, Stavanie mája, Pietny akt – Deň víťazstva nad fašizmom, Deň matiek a Deň otcov, Vítanie leta spojené s oslavou MDD, Futbalový turnaj, Rozlúčka s prázdninami, Pietny akt kladenia kvetov pri príležitosti osláv SNP, Mesiac úcty k starším, Deň červených makov, Jesenné tvorivé dielne, Prišiel čas adventný, Vítanie Mikuláša, Vianočné tvorivé dielne.

Rozhlasové relácie

Relácie v miestnom rozhlase sa uskutočnili pri týchto príležitostiach: Príhovor starostky obce na Nový rok, rozhlasová relácia pri príležitosti MDŽ, relácia pri príležitosti Pamiatky zosnulých.

Obecné noviny

V tomto roku vychádzal tretí ročník obecných novín pod názvom Hájsky hlásnik. Vyšli 3 dvojčísla. Spolu s posledným vianočným číslom dostali občania do svojich domácností aj kalendár Turiec 2018, v ktorom je 10. a 52. týždeň venovaný našej obci, ako aj pero s potlačou OcÚ Háj. Teší ma, že sa obecné noviny stali medzi občanmi obľúbenými.

Webová stránka

Hlavným cieľom hájskej webovej stránky je podeliť sa s jej návštevníkmi o zaujímavé informácie zo všetkých oblastí života v našej obci, o jej histórii a súčasnosti, o pripravovaných kultúrnych podujatiach a športových možnostiach. Neoddeliteľnú súčasť tejto stránky tvoria aj dôležité informácie o pripravovaných projektoch na podporu rozvoja obce, zasadnutiach obecného zastupiteľstva, prijatých uzneseniach, informácie o rozpočte obce, práci kontrolórky. Občan sa nedostane len k najčerstvejším oznamom, ale má k dispozícii aj žiadosti, dokumenty a tlačivá, ktoré si môže stiahnuť. Webová stránka má byť akousi výstavnou skriňou obce a to nielen s aktuálnymi informáciami, ale aj kvalitnými fotografiami. Tie sú zverejňované v priečinku „Fotogaléria" a nechýba v nej fotodokumentácia z každého podujatia, ktoré sa v našej obci konalo.

Materská škola

K 31. 12. 2017 bolo zapísaných do MŠ 15 detí, čo je plný stav . Obedy z jedálne v MŠ brali 5 občania

V závere informačnej správy o obci za predchádzajúci rok touto cestou ešte raz ďakujem všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom spolupodieľajú na správe obce, života v nej, hľadajú správne riešenia pre jej rozvoj a participujú pri duševnom a telesnom vyžití všetkých občanov.

Erika Herčúthová
starostka obce

KONTAKTUJTE NÁS

Svoje príspevky môžete posielať na emailovú adresu: hajskyhlasnik@gmail.com, alebo osobne odovzdať na obecnom úrade. Zároveň môžete posielať aj svoje vyjadrenia, návrhy, alebo námietky k našim obecným novinám.

Vydáva: obec Háj | Zostavil: Mgr. Denisa Herčúthová, Erika Herčúthová | grafická úprava a tlač: Reklas, s.r.o.